

ÚZEMNÝ PLÁN
OBCE
**DOLNÉ
PLACHTINCE**
NÁVRH

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DOLNÉ PLACHTINCE - NÁVRH

Obstarávateľ:

Obec Dolné Plachtince

Poverený obstarávaním ÚPD:

Ing. Martina Kukučková

odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 297

Hlavný riešiteľ (spracovateľ):

doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Riešiteľský kolektív, odborná spolupráca:

Urbanizmus a celková koncepcia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Demografia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Technická infraštruktúra: Ing. Mária Dobošová (vodné hospodárstvo), Martin Brezovský (energetika, telekomunikácie)

Doprava: Ing. Pavol Klúčik

Environmentálne aspekty: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD., Ing. Marta Copláková

Dátum spracovania:

jún 2018

Obsah

A. Textová časť

1. Základné údaje.....	5
1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a riešené problémy.....	5
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu.....	6
1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním.....	7
2. Riešenie územného plánu – smerná časť.....	8
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	8
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu.....	15
2.3 Širšie vzťahy a riešenie záujmového územia	21
2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce.....	22
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	26
2.5.1 Koncepcia kompozičného formovania sídla	
2.5.2 Koncepcia kompozičného formovania krajinného prostredia	
2.5.3 Ochrana pamiatkového fondu	
2.5.4 Regulatívy priestorového usporiadania	
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce.....	32
2.7 Podrobný opis návrhu funkčného využitia územia podľa funkčných území.....	38
2.7.1 Bývanie	
2.7.2 Občianske vybavenie a sociálna infraštruktúra	
2.7.3 Výroba	
2.7.4 Rekreácia	
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce.....	42
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území.....	43
2.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	45
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	46
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia.....	50
2.12.1 Doprava	
2.12.2 Vodné hospodárstvo	

2.12.3 Energetika	
2.12.4 Telekomunikačné a informačné siete	
2.12.5 Zariadenia civilnej ochrany	
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	66
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov.....	70
2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	70
2.16 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch.....	70
2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov.....	73
3. Riešenie územného plánu – záväzná časť	75
3.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich, vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia plôch.....	75
3.2 Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia.....	86
3.3 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia.....	87
3.4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia.....	87
3.5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt.....	89
3.6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability.....	90
3.7 Vymedzenie zastavaného územia obce.....	92
3.8 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov...	92
3.9 Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny.....	95
3.10 Zoznam verejnoprospešných stavieb.....	95
3.11 Vymedzenie častí obce pre podrobnejšie riešenie v územnom pláne zóny.....	96
3.12 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.....	96
4. Doplnujúce údaje	97
4.1 Zoznam východiskových podkladov.....	97

B. Grafická časť

- Výkres širších vzťahov – v mierke 1: 25 000 (výkres č. 1)
- Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami – v mierkach 1: 2880 (výkres č. 2), 1: 10 000 (výkres č. 3)
- Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia – v mierke 1: 2880 (výkres č. 4)
- Výkres riešenia verejného technického vybavenia – v mierke 1: 2880 (výkres č. 5)
- Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES – v mierke 1: 10 000 (výkres č. 6)
- Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch, v mierke 1: 2880 (výkres č. 7)

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Hlavné ciele rozvoja územia a riešené problémy

Dôvody obstarania územného plánu

Všeobecným dôvodom pre spracovanie územného plánu obce je potreba právne záväzného dokumentu s jednoznačne stanovenými regulatívmi pre stavebné aktivity a využívanie prírodných zdrojov. Tieto sú nevyhnutné pre harmonický rozvoj obce v súlade s princípmi udržateľného rozvoja a pre zachovanie identity obce.

Je tiež nutné premietnuť záväzné regulatívy z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ako aj rozvojové zámery a opatrenia z miestnej stratégie – aktuálneho programu rozvoja mikroregiónu Východný Hont. Jedným z navrhovaných opatrení programu rozvoja je aj spracovanie územného plánu obce.

Dolné Plachtince majú značné rozvojové predpoklady vďaka svojej veľmi výhodnej polohe v rámci okresu Veľký Krtíš, vo vzťahu k okresnému mestu i na významnej rozvojovej osi. V poslednom období rastie záujem o bývanie v obci a obec zaznamenáva migračné prírastky.

Za danej situácie obec Dolné Plachtince iniciovala obstaranie územnoplánovacej dokumentácie.

Hlavné ciele riešenia

Cieľom Územného plánu obce Dolné Plachtince je v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v rozsahu katastrálneho územia obce, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území. Návrhové obdobie územnoplánovacej dokumentácie bolo stanovené do roku 2035.

Špecifické ciele návrhu rozvoja územia obce Dolné Plachtince v rámci územného plánu obce sú formulované nasledovne:

- návrh kvalifikovanej a komplexnej koncepcie rozvoja obce, ktorá sa bude zaoberať otázkami rozvoja bývania, rekreácie a podnikateľských aktivít, ako aj vzájomným zosúladením týchto funkcií
- návrh optimálnej územno-priestorovej organizácie sídla, s dôrazom na zachovanie identity obce, ako aj na princípy udržateľného rozvoja a požiadavky ochrany prírody a krajiny
- overiť možnosti rozšírenia zástavby obce, predovšetkým zástavby rodinných domov
- určiť zásady a záväzné regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, ako aj ďalšie zásady a regulatívy týkajúce sa umiestnenie verejného

dopravného vybavenia a verejného technického vybavenia, starostlivosti o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability

Určenie problémov na riešenie

V riešenom území okrem potenciálov rozvoja boli identifikované aj negatívne javy, problémy a deficity, ktoré je potrebné riešiť, resp. v navrhovanom riešení zohľadniť:

- líniové dopravné závady na miestnych komunikáciách – nevyhovujúce šírkové parametre, v niektorých úsekoch aj nevyhovujúci povrchový kryt
- nevyhovujúci stav i šírkové parametre cesty I. triedy a ciest III. triedy
- neusporiadané vlastnícke vzťahy k niektorým pozemkom, pod komunikáciami
- slabá ponuka občianskej vybavenosti v obci v segmente obchodu a komerčných služieb
- nevyhovujúce futbalové ihrisko, v nevhodnej polohe
- nevyhovujúci stav objektu základnej školy
- schátraný a z väčšej časti nevyužívaný hospodársky dvor PD
- objekty ľudovej architektúry chátrajú alebo sa necitlovo prestavujú
- minimum pracovných príležitostí v obci
- nedostatok disponibilných pozemkov na výstavbu rodinných domov
- chýbajúci zberný dvor

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec Dolné Plachtince nemá platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Pre riešené územie bol spracovaný Územný plán sídelného útvaru Plachtince v roku 1988, ktorý sa vzťahoval aj na územie obcí Stredné Plachtince a Horné Plachtince. Návrh bol spracovaný v predchádzajúcich spoločensko-ekonomických podmienkach a z tohto dôvodu ho nemožno považovať za relevantný územnoplánovací dokument.

Navrhované riešenie počítalo s dožitím zástavby a jej následným zánikom v Horných Plachtinciach. Nové plochy pre výstavbu sa navrhovali hlavne v Stredných Plachtinciach. V Dolných Plachtinciach sa uvažovalo len s intenzifikačnou výstavbou v rámci nadmerných záhrad. Tieto zámery a návrhy sú už neaktuálne.

1.3 Údaje o súlade riešenia územia so zadaním

Zadanie na územný plán obce Dolné Plachtince bolo prerokované v zmysle §20 ods. 2, 3 a 4 zákona č. 50/1976 Zb. (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Následne bolo posúdené Okresným úradom Banská Bystrica a schválilo ho obecné zastupiteľstvo v Dolných Plachtinciach uznesením č. 2/2018 bod C zo dňa 24. 01. 2018.

Riešenie návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince je v plnej miere v súlade so zadaním. Súčasne sleduje naplnenie cieľov a požiadaviek na riešenie, uložených v zadaní.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU – SMERNÁ ČASŤ

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Hranice riešeného územia

Riešené územie pre územný plán obce Dolné Plachtince (okres Veľký Krtíš, Banskobystrický kraj) je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé, pomerne kompaktného tvaru, s výmerou 987,7 ha. Hustota osídlenia dosahuje 63,7 obyvateľov na km², čo je pod úroveňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²).

Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- k.ú. Stredné Plachtince, k.ú. Modrý Kameň – na severe
- k.ú. Veľký Krtíš – na východe
- k.ú. Malý Krtíš, k.ú. Obeckov – na juhu
- k.ú. Dolné Príbelce – na západe

Katastrálne hranice prebiehajú zväčša poľnohospodárskou pôdou, na severe lesnými porastmi, bez nápadných ohraničujúcich prvkov.

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Je spojitý a je vymedzený hranicami stanovenými k 1.1.1990.

Geografický opis územia

Reliéf

Prevažná časť riešeného územia z hľadiska geomorfologického členenia do oblasti Lučensko-košická znížena, celku Juhoslovenská kotlina, podcelku Ipeľská kotlina a v rámci podcelku do troch častí: Pôtorská pahorkatina, Čebovská pahorkatina, Hontianske terasy.

Severný výbežok riešeného územia z hľadiska geomorfologického členenia patrí do oblasti Slovenské stredohorie, celku Krupinská planina, a podcelku Modrokamenské úboče.

Územie je prevažne odlesnené a intenzívne poľnohospodársky využívané. Dubovo-agátový les je len na svahu Ostrého vrchu.

Reliéf je mierne členitý, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 180 do 515 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje hranici s k.ú. Obeckov v údolnici Plachtinského potoka, najvyššiu na severnom výbežku katastrálneho územia, pod vrcholom Ostrého vrchu. Výškový rozdiel v rámci katastrálneho územia je značný a predstavuje 335 m.

Reliéf riešeného územia je značne rozmanitý, s výskytom mnohých foriem reliéfu. Prevláda pahorkatinný reliéf, ktorý v južnej časti katastrálneho územia na nive

Plachtinského potoka prechádza do rovinného reliéfu. Vrchovinový reliéf je v severnom výbežku katastrálneho územia.

Horninové prostredie

Z geologického hľadiska tvoria širšie okolie riešeného územia sedimentárne útvary neogénu a kvartéru. Neogénne sedimenty reprezentujú Modrokamenské úboče. V okolí vodných tokov vystupujú na povrch fluviálne kvartérne sedimenty zastúpené polohami hlinito-piesčitých, ílovitých a piesčitých sedimentov s malou mocnosťou. Kvartér je reprezentovaný výlučne deluviálnymi a eolicko-deluviálnymi sedimentami. Tieto sedimenty tvoria takmer súvislý pokryv kotlinovej pahorkatiny. Vypĺňajú zníženiny v reliéfe, mierne modelované úvaliny, svahy dolín, na úpätí ktorých dosahujú maximálnu hrúbku 6 – 8 m. Údaje o pôdnych typoch sú v kap. 2.16.

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Riešené územie spadá do povodia rieky Ipeľ, číslo hydrologického poradia 4-24. Os riečnej siete tvorí Plachtinský potok (ČHP 4-24-02, č. toku 042). Do Plachtinského potoka sa v riešenom území vlievajú drobné vodné toky Burašovský potok (používajú sa aj názvy Búroskov potok, Vrbina) (ČHP 4-24-02, č. toku 046), Dlhý potok (ČHP 4-24-02, č. toku 045). Všetky vodné toky sú v správe SVP, š.p.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, náleží Plachtinský potok do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne vodné plochy.

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku sa územie nachádza vo vrchovinno-nízinnej oblasti s režimom odtoku, ktorý zodpovedá dažďovo-snehovému typu. Maximálny prietok majú vodné toky vo februári až apríli a minimálny prietok v septembri, decembri a januári. K výraznému podružnému zvýšeniu vodnosti dochádza koncom jesene.

Hydrogeologické pomery riešeného územia sú ovplyvnené geologicko-tektonickou stavbou územia, geomorfologickými a klimatickými pomermi.

Podľa hydrogeologickej rajonizácie územia Slovenska riešené územie spadá do dvoch rôznych rajónov:

- NQ 095 Neogén Ipeľskej kotliny
- V 094 Neovulkanity Krupinskej planiny, Ostrôžok a Pôtorskej pahorkatiny

Geologická stavba územia nevytvára priaznivejšie podmienky pre sústreďovanie väčšieho množstva podzemných vôd. Zásoby podzemnej vody sú nevýznamné. Značný hydrogeologický význam majú zlomové poruchy, ktoré drenujú podzemnú vodu širšieho okolia a preto sa na ne viažu zásoby podzemných vôd.

V riešenom území sa nenachádzajú významnejšie zdroje minerálnych vôd ani termálnych vôd. Sú tu len drobné minerálne pramene - medokýše.

Klimatické pomery

Podľa klimaticko-geografického členenia (Atlas krajiny SR, 2002) spadá riešené územie do teplej oblasti (T), okrsku teplého, mierne suchého, s miernou zimou (T4) .

Teplá oblasť je charakteristická počtom letných dní 50 a viac s teplotou vzduchu nad 25 °C a viac. V okrsku T4 sú priemerné januárové teploty vyššie ako – 3 °C.

Z klimaticko-geografických typov sa uplatňuje hlavne teplá kotlinová klíma s inverziou teplôt. V ďalšom texte uvádzame údaje z najbližšej klimatologickej stanice Lučenec-Boľkovce. Klimatologická stanica je aj priamo v Dolných Plachtinciach, avšak bez dostupných údajov.

Priemerné mesačné teploty (klimatologická stanica Lučenec) sú od -2,9 °C (január) do 20,2 °C (júl). Priemerná ročná teplota je 9,3 °C. Priemerný počet letných dní je 78,7, tropických dní 18,5 ročne. Počet mrazových dní je priemerne 110,2 ročne, ľadových dní 26,5 ročne. Extrémne teploty sú +38 °C a –34 °C, čo predstavuje rozkyv 72 °C. Priemer absolútnych ročných minimálnych teplôt je –21,4 °C. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou 1 cm a viac je 57,9.

Podľa množstva úhrnu zrážok patrí riešené územie do mierne suchej klímy. Z ročného chodu priemernej relatívnej vlhkosti je zrejmé, že najväčšia hodnota je dosahovaná v zimných mesiacoch, najnižšia v letných mesiacoch. Priemerné ročné zrážky dosahujú 662 mm. Väčšina zrážok spadne v teplom hydrologickom polroku (mesiace IV – IX) – 347 mm.

Tab.: Priemerné mesačné teploty v °C – stanica Lučenec

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
9,5	-2,9	-0,3	4,4	10,2	15,1	18,6	20,2	19,3	15,1	9,4	4,4	-0,2

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Priemerné mesačné zrážky v mm – stanica Lučenec

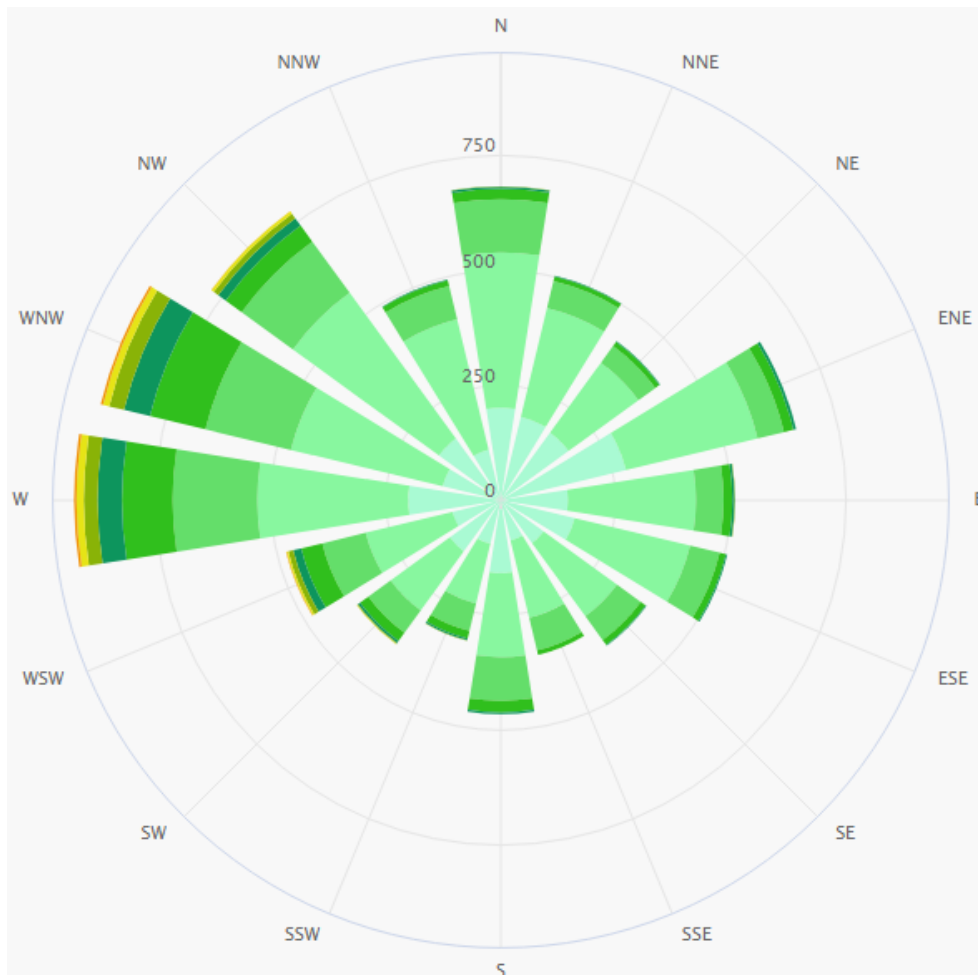
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
662	41	42	39	49	63	85	70	63	47	46	64	55

Zdroj: SHMÚ

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú predovšetkým orografické pomery. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níše. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Prevládajúcim vzdušným prúdením v riešenom území je západné, časté sú aj severozápadné vetry. Všeobecne však

oblasť patrí k relatívne málo veterným oblastiam s priemernou rýchlosťou vetra 1 – 2,5 m/s.

Obr.: Veterná ružica

Zdroj: www.meteoblue.com

Vegetácia

Z hľadiska fytogeografického členenia (Atlas krajiny 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu pramatranskej xerotermej flóry (Matricum) okresu Ipeľsko-rimavská brázda.

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- karpatské dubovo-hrabové lesy (*C – Carici pilosae-Carpinetum*) – táto jednotka pokrýva väčšinu riešeného územia. Ide o spoločenstvá drevín dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor

poľný (*Acer campestre*) a bylín ako ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*), mliečnik mandľolistý (*Tithymalus amygdaiodes*).

- dubovo-cerové lesy (Qc - *Quercetum petraeae-cerris*) – v riešenom území sa nachádza len ostrovčekovite. Zo stromov najčastejšie prevláda dub plstnatý (*Quercus pubescens*), dub zimný (*Quercus petraea*), dub cerový (*Quercus cerris*), ďalej jarabina brekyňová (*Sorbus torminalis*), jarabina mukyňová (*Sorbus aria*), jarabina grécka (*Sorbus graeca*), jarabina oskorušová (*Sorbus domestica*), javor poľný (*Acer campestre*), jaseň mannový (*Fraxinus ornus*) a brest hrabolitý (*Ulmus carpinifolia*). Z krov je hojne zastúpený drieň obyčajný (*Cornus mas*), čerešňa mahalebková (*Cerasus mahaleb*), dráč obyčajný (*Berberis vulgaris*) a ďalšie. Bylinná vrstva je veľmi bohatá a pestrá.
- lužné lesy nížinné (podzväz *Ulmenion Oberd.*) – v katastrálnom území tvoria pás pozdĺž Plachtinského potoka. Zahrňajú vlhkomilné a čiastočne mezohygrofilné lesy rastúce na aluviálnych naplaveninách vodných tokov. Viazu sa na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných nív (agradáčne valy, riečne terasy, náplavové kužele a pod.) v teplejších oblastiach kotlín a pahorkatín, kde ich zriedkavejšie a časovo kratšie ovplyvňujú periodicky sa opakujúce povrchové záplavy alebo kolísajúca hladina podzemnej vody. V stromovej vrstve sa uplatňujú najmä tvrdé lužné dreviny ako jaseň úzkolistý panónsky (*Fraxinus angustifolia subsp. danubialis*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*), medzi ktoré bývajú hojne primiešané aj niektoré dreviny mäkkých lužných lesov. Krovinné poschodie je zväčša dobre vyvinuté a vyznačuje sa vysokou pokryvnosťou, bylinný porast je bohatý a druhovo pestrý.

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie podstatne odlišuje. Väčšina územia je odlesnená a poľnohospodársky využívaná. Lesy sú len na svahoch Ostrého vrchu a pozdĺž vodných tokov, najmä Burašovského potoka.

Druhové zloženie lesa sčasti rešpektuje potenciálnu prirodzenú vegetáciu. Z hľadiska drevinovej skladby má jednoznačne najväčšie zastúpenie agát (61,92%), ktorý predstavuje nepôvodnú drevinu. V lesných porastoch podstatne menší podiel pripadá na dreviny prirodzené v danom území - dub (19,02%) a cer (14,65%). Borovica s podielom 2% na výmere lesných porastov taktiež nepatrí medzi prirodzené dreviny pre dané územie. Lesy sa využívajú takmer výlučne ako hospodárske lesy (87,3% výmery), zvyšok predstavujú ochranné lesy. Lesné plochy majú výmeru 191,3 ha, t.j. 19,4% z výmery katastrálneho územia.

Nelesná drevinová vegetácia sa nachádza na trvalých trávnych porastoch, pozdĺž medzí a poľných ciest, vo výmoľoch a v podobe sprievodných porastov vodných tokov. Na poľnohospodárskej pôde sú jej funkcie nenahraditeľné – krajnotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdochranná, mikroklimatická, pufračná, hydrická, atď. Druhové zloženie je značne ovplyvnené šírkou a zapojenosťou drevinného porastu.

Líniový doprovod vodným tokom dokumentujú typické dreviny lužných lesov ako sú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vrbý (rôzne druhy rodu *Salix*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*), čremcha (*Padus avium*). Stromoradia pozdĺž ciest tvoria agát biely (*Robinia pseudoaccacia*), orech kráľovský (*Juglans regia*), čerešňa vtáčia (*Prunus avium*). V rámci krovinnej etáže je častá ruža šíповá (*Rosa canina*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), baza čierna (*Sambucus nigra*), trnka obyčajná, svíb krvavý (*Swida sanguinea*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), vtáci zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*).

Trvalé trávne porasty predstavujú spoločenstvá stepného charakteru – lúky. V riešenom území predstavujú minoritné využitie poľnohospodárskej pôdy. Vyskytujú na menej kvalitných pôdach a v prechodových zónach medzi ornou pôdou a lesnými porastmi. Trvalé trávne porasty majú výmeru 60,9 ha, t.j. 6,2 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Najnižšiu ekologickú hodnotu vykazujú agrocenózy na ornej pôde. Nachádzajú sa hlavne v južnej, najnižšie položenej časti katastrálneho územia. Kolektivizáciou boli pôvodne menšie pásové políčka zlúčené do veľkoblokových celkov. Orná pôda má výmeru 463,7 ha, t.j. 46,9 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

V riešenom území sa nachádzajú rozsiahle plochy viníc a ovocných sádov. Najmä pestovanie viniča má v obci dlhú tradíciu. Vinice sa nachádzajú na svahoch s výhodnou južnou expozíciou v lokalite Háj na výmere 66 ha, čo predstavuje 6,7 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Ovocné sady sú založené na výmere 62,3 ha, čo predstavuje 6,3 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch, na záhumienkoch. Záhrady majú celkovú výmeru 36,4 ha, t.j. 3,5 % z celkovej výmery katastrálneho územia. V drevinovej skladbe výsadby na verejných priestranstvách majú zastúpenie lipa, orech kráľovský, smrek, borovica a tuje. Nachádza sa pri potokoch a pri ceste I/75 v zastavanom území.

Tab.: Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie Dolné Plachtince

Druh pozemku	výmera v m²
orná pôda	4637187
chmeľnice	0
vinice	660196
záhrady	346228
ovocné sady	623462
trvalé trávne porasty	608838
lesné pozemky	1913095
vodné plochy	167867
zastavané plochy a nádvoría	628289
ostatné plochy	291928
spolu – k.ú.	9877090

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Krajinnoekologická charakteristika

V rámci krajinnoekologickej syntézy boli v riešenom území definované homogénne krajinnoekologické komplexy s ekvivalentnými vlastnosťami krajinných zložiek (reliéf, podklad, vegetácia). Pri vymedzení krajinnoekologických komplexov sme vychádzali z ich rámcovej definície v Atlase krajiny SR (2002). V rámci krajinnoekologickej syntézy boli vymedzené nasledujúce krajinnoekologické komplexy:

- Vrchovina na kyslých horninách s prevahou listnatých lesov – komplex zaberá len malé územie severného výbežku katastrálneho územia. Ide o lesný porast na svahu Ostrého vrchu. Prvky zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia sú tu zastúpené v dostatočnej miere.
- Pahorkatina s prevahou ornej pôdy – komplex predstavuje rozsiahlejšie odlesnené územie a zaberá väčšinu výmery katastrálneho územia. Okrem ornej pôdy sú súčasťou komplexu aj vinice a ovocné sady, ktoré by bolo možné vymedziť ako špecifický subkomplex.
- Riečna rovina s prevahou ornej pôdy – komplex v riešenom území tvorí úzky pás nivy Plachtinského potoka. Územie je odlesnené a zastúpenie prvkov ekologickej stability územia je nedostatočné.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu

V záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov 2004 (VZN BBSK č. 4/2004), zmien a doplnkov č. 1/2007 (VZN BBSK č. 6/2007), zmien a doplnkov 2009 (VZN BBSK č. 14/2010) a zmien a doplnkov 2014 (VZN BBSK č. 27/2014), sú určené niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne požiadavky vzťahujúce sa na riešené územie, ktoré je potrebné rešpektovať:

V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.4. podporovať rozvoj ťažísk osídlenia,
- 1.4.3. podporovať ako ťažiská osídlenia tretej úrovne, prvej skupiny: veľkokrtíšske ťažisko osídlenia,
- 1.6 podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyvázenej hierarchizovanej sídelnej štruktúry;
- 1.6.2 podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa: juhoslovenskú rozvojovú os: Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Šahy - Veľký Krtíš - Lučenec (v úsekoch Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Dudince ako komunikačno - sídelnú os), na území Banskobystrického kraja,
- 1.7.1 podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka v znení prírodných a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov
- 1.7.2 zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov
- 1.7.3 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.
- 1.7.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života

V oblasti hospodárstva

- 2.1 vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj;
- 2.2.1 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
- 2.2.4 rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- 2.2.6. zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd krajiny a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti pred ich zástavbou,
- 2.2.7 vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd
- 2.2.9 vytvárať podmienky a podporovať rozvoj priemyselných parkov, technologických parkov obchodných, skladovacích priestorov mimo poľnohospodárskych pôd chránených zákonom a na nepoľnohospodárskych pôdach (brownfields)
- 2.2.10 stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia
- 2.3.4 ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území)
- 2.4.3 revitalizovať územia existujúcich priemyselných areálov
- 2.4.4 vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania
- 2.4.5 podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov

V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1 usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky

- 3.15 vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny
- 3.18 podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny

V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- 4.1 Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov
- 4.3. Rešpektovať návrhy na začlenenie územia Krupinskej planiny, Poiplia, Kremnických vrchov, Balockých vrchov a Drienčanskeho krasu do kategórie chránená krajinná oblasť a maloplošných chránených území v kategóriách národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok.
- 4.5 rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability
- 4.6 rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny
- 4.7 uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:
 - 4.7.1 zákonom o ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území
 - 4.7.2 zákonom o lesoch
 - 4.7.3 zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty)

- 4.8 zosúladať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, prípadne budovaním funkčných ekoduktov
- 4.9 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečnych prekážok v tokoch...).
- 4.10 rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice)
- 4.11 zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej
- 4.12 zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov
- 4.16 Riešiť ochranu nerastného bohatstva a jeho racionálne využívanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, zachovania terénneho reliéfu, kultúrneho dedičstva a súčasnej krajinnej štruktúry
- 4.17 Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity

V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- 5.1 Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.

- 5.4 Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní pamiatkového fondu, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Obdobne vytvárať podmienky pre ochranu pamätihodností miest a obcí a spolupracovať s orgánmi samosprávy miest a obcí.
- 5.5 Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.11 Vytvárať podmienky pre ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine (objektov hradov, kaštieľov a ich ruín) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, krajinných, spoločenských, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných, alebo umelecko-remeselných hodnôt. Vytvárať podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie charakteristického vzhľadu krajiny, jej kvality a historických panorám v krajine.
- 5.12 Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, so snahou o zachovanie charakteristických črt krajiny, v súlade s typológiou krajiny v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.
- 5.13 Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.
- 5.14 Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- 6.1.21.1. rezervovať priestor pre výhľadovú trasu južnej rýchlostnej cesty R7 v trase hranica Nitrianskeho kraja - Veľký Krtíš – Lučenec, v súbehu s cestou I/75,
- 6.1.21.2. cestu I/75 rekonštruovať a výhľadovo využiť ako súbežnú cestu s R7 pre dopravu vylúčenú z R7,
- 6.1.37. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest a ciest I. triedy v zmysle platnej legislatívy,
- 6.1.35. rešpektovať koridor pre rýchlostnú cestu R7 v úsekoch Čaka- Veľký Krtíš a veľký Krtíš – Lučenec, na území Banskobystrického kraja,
- 6.1.38 pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás

- 6.1.47 zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich výhľadové šírkové usporiadanie
- 6.9 v oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy:
 - 6.9.1 podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy
 - 6.9.4 podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás

V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1.6 rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie skupinových kanalizačných systémov
- 7.1.12 v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území,
- 7.1.13 v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami
- 7.2.12 v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaní elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy,
- 7.3.1 prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,
- 7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,
- 7.3.5 podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnecnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,
- 7.6.2. v podrobnejších dokumentáciách, resp. v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,

V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 8.3.1 rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím

V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- 9.3.2 ochranu vodárenských tokov a ich povodí podľa vyhlášky MP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- 9.9 Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.
- 9.10 V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika
- 9.11 Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou

V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- 12.1. V záujme plnenia úloh a opatrení civilnej ochrany obyvateľstva v oblastiach sídelného rozvoja a priemyselných parkov rešpektovať povinnosť výstavby ochranných stavieb pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v súlade s platnou legislatívou,

Verejnoprospešné stavby:

- 1.22. cesta I/75 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - Veľký Krtíš - Halič v súbehu výhľadovej rýchlostnej cesty R7, rekonštrukcia, vo výhľade s obchvatmi obcí, pre dopravu vylúčenú z R7,
- 6.45. Horné, Stredné a Dolné Plachtince kanalizácia a ČOV

2.3 Širšie vzťahy a riešenie záujmového územia

Obec Dolné Plachtince patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Veľký Krtíš a Banskobystrického kraja. Okres Veľký Krtíš má rozlohu 848,22 km² a 45 562 obyvateľov (SODB 2011).

V rámci okresu má obec centrálnu polohu, v bezprostrednej blízkosti okresného mesta. Nie je súčasťou žiadneho ťažiskového priestoru osídlenia, nachádza sa však na významnej juhoslovenskej rozvojovej osi, ktorá je podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja rozvojovou osou druhého stupňa. Poloha na tejto osi znamená pre obec Dolné Plachtince dobré rozvojové predpoklady do budúcnosti, aspoň v porovnaní s inými obcami okresu.

Obec Dolné Plachtince patrí medzi malé obce. V rámci okresu Veľký Krtíš, kde je sídelná štruktúra charakteristická veľkým počtom veľmi malých obcí, však patrí k významnejším obciam vidieckeho typu.

Obec je situovaná v blízkosti mesta Veľký Krtíš (4,4 km). Mesto Veľký Krtíš je najvýznamnejším spádovým mestom pre obyvateľov obce z hľadiska dochádzky za občianskou vybavenosťou a pracovnými príležitosťami. Podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja je klasifikované ako centrum tretej skupiny, druhej podskupiny. Najbližšími väčšími mestami s viac ako 40 tisíc obyvateľmi sú Zvolen (57 km) a Banská Bystrica (81 km).

Rozvíja sa aj spolupráca na mikroregionálnej úrovni. V rámci mikroregiónu Východný Hont koordinuje svoje rozvojové aktivity desať obcí – Príbelce, Dačov Lom, Litava, Sucháň, Senohrad, Dolné Plachtince, Stredné Plachtince, Horné Plachtince, Cerovo, Lackov.

Významné sú väzby predovšetkým na obce Stredné Plachtince a Horné Plachtince. Tieto väzby sú historicky podmienené, umožňujú ich geomorfologické pomery, ako aj vzájomná vzdialenosť a priame prepojenie cestou III. triedy. Obec Stredné Plachtince patrí do rovnakej veľkostnej kategórie ako Dolné Plachtince a z hľadiska sídelnej hierarchie i medzisídelných vzťahov majú rovnaké postavenie. Obec Dolné Plachtince nemá vlastné spádové územie, ale je súčasťou spádového územia mesta Veľký Krtíš. V územnom pláne obce Dolné Plachtince sú naznačené predovšetkým väzby na mesto Veľký Krtíš a ďalšie obce Plachtinskej doliny. Tieto väzby sú významné najmä z hľadiska dopravného a technického vybavenia.

2.4 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Obec Dolné Plachtince za posledných 50 rokov nezaznamenala výraznejšie výkyvy počtu obyvateľov. Dlhodobu sa udržiava na relatívne stabilnej úrovni okolo 600 obyvateľov. K úbytku došlo len koncom 80. rokov 20. storočia, od 90. rokov sa však počet obyvateľov stabilizoval takmer na pôvodnej úrovni. V posledných rokoch (od roku 2014) obec zaznamenáva rast počtu obyvateľov. K 31. 12. 2016 mala obec Dolné Plachtince 629 obyvateľov.

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2011

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1970	628
1980	634
1991	563
2001	600
2011	609

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Prirodzený úbytok zatiaľ kompenzujú migračné prírastky obyvateľstva. Migračná bilancia v sledovanom 10-ročnom období (2007 – 2016) bola výrazne pozitívna: 181 prisťahovaných : 136 odsťahovaných. To svedčí o značnej atraktivite obce, aspoň v porovnaní s okolitými vidieckymi obcami. Hlavným faktorom atraktivity obce je vybudovaná občianska vybavenosť, výborná dopravná dostupnosť, blízkosť miest, relatívne kvalitné životné prostredie.

Prirodzený pohyb bol v sledovanom období rokov 2006 – 2015 charakteristický miernym prirodzeným úbytkom. Počet zomrelých prevyšoval počet narodených v pomere 65 : 83. V tomto období bol prirodzený prírastok dosiahnutý len v rokoch 2011, 2013 a 2016. Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval pomerne priaznivú hodnotu – 104. Podľa všeobecnej interpretácie až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda stagnujúci typ populácie.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejavuje aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

	2011
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	609
z toho muži	292
z toho ženy	317
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	90
Počet obyvateľov v produktívnom veku	433
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	86

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov, narodených, zomrelých, prihlásených a odhlásených v r. 2007-2016

Rok	narodení	zomrelí	pristťahovaní	vystťahovaní	Počet obyvateľov k 31.12.
2007	3	11	22	18	598
2008	6	4	18	5	613
2009	3	10	18	17	607
2010	7	13	14	12	603
2011	10	5	17	15	610
2012	7	8	2	10	601
2013	8	7	11	7	606
2014	9	10	42	14	633
2015	2	8	22	14	635
2016	10	7	15	24	629
Spolu	65	83	181	136	

Zdroj: ŠÚSR

V budúcnosti predpokladáme pokračovanie trendu presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Dolné Plachtince spĺňa. Preto do roku 2035 prognózujeme mierny nárast počtu obyvateľov nad úroveň 700 obyvateľov. Prognóza vychádza z lineárnej interpolácie vývoja počtu obyvateľov za posledných 10 rokov (2007 – 2016), kedy bol zaznamenaný rast počtu obyvateľov o 31. Do roku 2035 by pri udržaní rastového trendu (+3,1 obyvateľa za rok) malo v obci pribudnúť 53 obyvateľov. Na tento predpokladaný cieľový stav je s istou rezervou dimenzovaná aj návrhová kapacita rozšírenia obytného územia.

Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií a lokalizačných faktorov, investičnej aktivity súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v obci, ponuky služieb v obci, odstránenia deficitov infraštruktúry.

Skladba obyvateľov podľa národnosti a vierovyznania

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2011 tvoria 97,2% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Miera religiozity dosahuje priemerné hodnoty. Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež pomerne homogénna. 87% obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi a 9,2% k evanjelickej cirkvi a.v. (bez zohľadnenia obyvateľov s nezisteným vierovyznaním). Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené.

Tab.: Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	česká	iná	nezistená
	1164	2	4	83

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskoka- tolická cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
	435	46	5	14	109

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Navrhovaný rozvoj obce nebude mať vplyv na národnostné a náboženské zloženie obyvateľstva.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti podpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 42%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva po roku 1989 klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 129 obyvateľov, menej v sekundárnom sektore (priemysel) – 75 obyvateľov. Stále ostáva relatívne vysoký podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 32 obyvateľov.

Za prácou odchádzalo 198 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 77,3%. Obyvatelia odchádzajú za zamestnaním do Veľkého Krtíša, v menšej miere aj do vzdialenejších miest. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Tab.: Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	256
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	42,0
- pracujúci (okrem dôchodcov)	183
- pracujúci dôchodcovia	26
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	17
- nezamestnaní	43
- študenti	40
- osoby v domácnosti	3
- dôchodcovia	142
- príjemcovia kapitál. príjmov	0
- iná a nezistená	58
- deti do 16 rokov	97

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Navrhované riešenie nepočíta s výraznejším rozširovaním výrobných aktivít. Predpokladá sa, že nové pracovné miesta budú vznikať hlavne v službách, v menšej miere aj oživením drobnej remeselnej výroby. Tieto aktivity navrhované riešenie umožňuje, no presný počet nových pracovných miest nie je možné vyčíslieť. Vzhľadom k polohe obce v blízkosti okresného mesta sa predpokladá naďalej vysoký podiel odchádzajúcich za prácou. Podľa pripravovaného investičného zámeru výrobcu automobilových komponentov by vo Veľkom Krtíši malo vzniknúť viac ako 800 nových pracovných miest.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

2.5.1 Koncepcia kompozičného formovania sídla

V urbanistickej štruktúre obce sú zreteľné dve hlavné kompozičné osi. Jednu z nich reprezentuje cesta I. triedy I/75. Jej kompozičným vyvrcholením je dominantna kostola vo vyvýšenej polohe. Ďalej sa táto os zalamuje, ale stále pôsobí ako organizačný faktor zástavby. V údolnej polohe sa na ňu kolmo napája ďalšia kompozičná os, ktorú tvorí cesta III. triedy do obce Obeckov. V zastavanom území je viacnásobne zalomená. Pozdĺž oboch týchto osí je zoskupená najstaršia časť zástavby s objektmi ľudovej architektúry. Vedľajšiu kompozičnú os možno stotožniť s novšou zástavbou paralelnou s tokom Plachtinského potoka. Zástavba je navrhovaná s cieľom podporiť priestorové pôsobenie hlavných kompozičných osí. S týmto zreteľom sú umiestnené nové rozvojové plochy na okrajoch obce, zväčša pozdĺž komunikácií vyznačujúcich kompozičné osi. Pri návrhu nových plôch na zástavbu boli rešpektované limity prírodného charakteru (topografické pomery, vodné

toky) a antropogénneho charakteru (cesta I. triedy a cesty III. triedy, siete technickej infraštruktúry).

Obec má v zásade kompaktný pôdorys, ktorý porušujú len výbežky zástavby v smere uvedených kompozičných osí. Okrem hlavného kompozičného uzla v polohe kostola boli neskoršou lokalizáciou zariadení občianskej vybavenosti vytvorené ďalšie uzlové priestory (pri kultúrnom dome s obecným úradom). Návrh sledoval kompozičný zámer podporiť kompaktnosť pôdorysu zastavaného územia obce. Na zástavbu sa navrhujú priestorové rezervy v záhradách v blízkosti centra obce (rozvojové plochy č. 1, 8), plochy medzi izolovanými objektmi (rozvojové plochy č. 6, 7), ako aj časti ulíc s jednostrannou zástavbou, čím vznikne obojstranne zastavaná ulica (týka sa rozvojových plôch č. 2 a 3). Pôdorys sa tiež obohatí o novú obojstranne obostavanú ulicu – v rámci rozvojovej plochy č. 5. Za účelom dosiahnutia jednotnej koncepcie riešenia je tu potrebné pred povolením výstavby vypracovať urbanistickú štúdiu. V zástavbe sa tiež zachovalo niekoľko voľných prieluk. Navrhujeme ich na zástavbu s cieľom vytvorenia kontinuálneho uličného priestoru.

Medzi hlavné výškové a priestorové dominanty obce okrem kostola možno zaradiť aj trojpodlažné bytové domy (v dvoch lokalitách) a polyfunkčný objekt kultúrneho domu. Pre zachovanie vidieckeho charakteru zástavby, jej konzistentnosti, ako aj pre zachovanie priehľadov na kostol ako historickú dominantu, je regulovaná výšková hladina zástavby. Regulácia sa vzťahuje na existujúcu i navrhovanú zástavbu, maximálna výšková hladina je stanovená špecificky pre každú funkčnú územnú zónu. V obytnom území sa uvažuje s maximálne dvomi nadzemnými podlažiami, len pre bytové domy platí výnimka na tri nadzemné podlažia.

Centrálnu zónu obce vymedzujeme ako hlavný ťažiskový priestor obce, predurčený polohou uzlových priestorov so zariadeniami občianskej vybavenosti, ako aj kompozičnými osami a ich krížením. V zmysle týchto kritérií je centrálna zóna obce definovaná aj v grafickej časti. Navrhujeme uskutočniť jej komplexnú revitalizáciu, s úpravami a dotvorením verejných priestranstiev. Zámerom je vytvoriť tu plnohodnotné centrum, ktoré by sa svojimi estetickými hodnotami mohlo stať nositeľom identity obce.

Do dnešných dní sa zachovali zvyšky zástavby ľudových domov zo začiatku 20. storočia. Od polovice 20. storočia sa začali do sídelnej štruktúry obce začleňovať domy na štvorcovom pôdoryse s rôznymi typmi striech (sedlovými, stanovými i plochými strechami). V tomto období boli vybudované aj viacpodlažné bytové domy s dominantným priestorovým pôsobením. Ďalší bytový dom bol vybudovaný len nedávno.

Pri novej výstavbe vo vymedzených rozvojových plochách a predovšetkým pri reštrukturalizácii existujúcej zástavby je potrebné vychádzať z pôvodných zastavovacích štruktúr, ktoré sú v súlade s vidieckym charakterom zástavby. Na prekrytie domov sa odporúčajú sedlové strechy, rovnobežné s dlhšou stranou stavby, so sklonom od 35° do 50°. Tento tvar a sklon striech je potrebné striktno dodržať v centrálnej zóne obce pri prestavbách alebo náhradách existujúcich rodinných domov. Použité by mali byť tradičné

materiály striech. Taktiež by sa v obytnej zástavbe malo vylúčiť budovanie súvislých nepriehľadných oplotení vyšších ako 1,5 m (z uličnej strany) a vyššie konštrukcie budovať len priehľadné z dreva, z kovových prvkov alebo zo zelene. V prípade rodinných domov by súvislá zastavaná plocha jedného objektu nemala prekročiť 200 m². Samostatne stojace rodinné domy by sa mali budovať na pozemkoch s minimálnou veľkosťou 500 m². Za účelom dosiahnutia jednotnej koncepcie riešenia je potrebné pred povolením výstavby v najrozsiahlnejšej rozvojovej ploche č. 5 vypracovať urbanistickú štúdiu.

2.5.2 Koncepcia kompozičného formovania krajinného prostredia

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Reliéf je pomerne členitý a celkovo pestrosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia. Je zdrojom atraktívnych scenérií a výhľadov. Z lokality Háj a svahov Ostrej hory sú zaujímavé pohľady na obec, okolité sídla. Pri pohľadoch z obce je dominantným prvkom silueta úbočí Krupinskej planiny.

Strmšie svahy sú pokryté lesným porastom. Vizuálne vnemy odlišného rázu poskytuje otvorená poľnohospodárska krajina s rozsiahlymi lánmi ornej pôdy.

V krajinnom obraze majú značné zastúpenie harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. K takýmto prvkom môžeme priradiť lesné porasty, vodné toky, ale i vinice. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda. Zastúpenie rušivo pôsobiacich prvkov je minimálne. Predstavujú ich len hospodárske dvory a výrobné areály na okrajoch obce a koridory nadzemných elektrických vedení.

V odlesnenej časti katastrálneho územia je potrebné posilniť a revitalizovať existujúcu líniovú zeleň. Navrhujeme rozčleniť veľké hony poľnohospodárskej pôdy výsadbou líniovej zelene – stromoradií a alejí. Líniovú zeleň v návrhu využívame nielen na zabezpečenie pôdoochranných a hygienických funkcií (ochrana pred negatívnymi vplyvmi dopravy a výroby), ale aj ako kompozičný prvok, na ohraničenie pôdnych celkov a ich rozdelenie do menších plôch, lepšie vystihujúcich pôvodné krajinné štruktúry. Líniová zeleň by mala byť dostatočne štruktúralne členitá a druhovo bohatá.

V navrhovanom riešení sa pozornosť venuje aj sídelnej zeleni. V navrhovaných obytných uliciach vyššieho významu sa požaduje výsadba líniovej zelene. Zeleň je súčasne

komponovaná tak, aby podporila vnímanie hlavnej kompozičnej osi, ako aj kompaktného pôdorysu. Z tohto dôvodu sa navrhuje výsadba línií zelene na rozhraní zastavaného územia a ornej pôdy. Revitalizácia zelene sa navrhuje predovšetkým v centrálnej zóne obce, pričom sa súčasne odporúča dosadiť vhodné dreviny a výrazne nerozširovať podiel spevnených plôch. Novú plochu verejnej zelene s parkovou úpravou pre oddychové aktivity navrhujeme v ochrannom pásme cintorína. Prvok líniovej zelene je použitý za účelom oddelenia rôznych urbanistických funkcií. Táto zeleň bude mať primárne hygienické funkcie.

2.5.3 Ochrana pamiatkového fondu

Kultúrno-historické hodnoty sú odrazom historického vývoja obce. Na území dnešnej obce Dolné Plachtince bolo sídlisko a žiarové pohrebisko pilinskej kultúry z mladšej doby bronzovej. Obec vznikla v chotári obce Horné Plachtince. Spomína sa od roku 1337 ako Palahta Inferior, Dolne Plachtince (1773); maďarsky Alsópalojta. Patrila Dacsovcom, neskoršie aj rodine Lukaovcov, Simonfiovcov. V roku 1715 mala mlyn a 76 domácností, v roku 1720 80 domácností a v roku 1828 mala 129 domov a 786 obyvateľov. Od roku 1776 patrili tunajšie majetky rožňavskej kapitule. Poľnohospodársky charakter si obec zachovala aj po roku 1918. V roku 1930 zničil požiar polovicu obce. Počas SNP tu pôsobila skupina francúzskych partizánov.

Na území obce Dolné Plachtince sa nachádza nehnuteľná národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), ktorú je potrebné zachovať a chrániť: ľudový dom (č. ÚZPF 1 681/1) – trojpriestorový objekt, na parc. č. 422, súp. č. 46.

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa § 27 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len pamiatkový zákon) nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Ojedinele sa v obci nachádzajú sa aj ďalšie objekty so zachovanými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry, ktoré je potrebné zachovať a obnoviť. V obci je farský kostol sv. Martina biskupa – jednolodová stavba s polygonálne ukončeným presbytériom a predstavanou vežou z roku 1935, postavená na mieste stredovekej stavby. Veža má v spodnej časti štvorhranný pôdorys, v hornej časti má skosené nárožia, je ukončená ihlancovou helmicou. Nevyhnutné je zachovať priehľady na kostol ako historickú dominantu obce.

V riešenom území je evidovaných niekoľko archeologických lokalít. V polohe Horná lúka / Panské lúky, na pravom brehu Plachtinského potoka, cca 200 m severne od obce sa nachádza polykultúrne sídlisko s archeologickými nálezmi (fragmentmi keramiky) z obdobia neskorej doby bronzovej (pilinská kultúra), mladšej doby železnej (doby laténskej) a z obdobia 9.-10. storočia a 13.-14. storočia. V polohe Studničný potok pri križovatke ciest I/75 a III/2 601, na úpätí Hájnického kameňa sa nachádza polykultúrne sídlisko s archeologickými nálezmi (fragmentmi keramiky) z obdobia neskorej doby bronzovej (pilinská kultúra), doby rímskej, včasného stredoveku. V polohe Hájnický kameň sa pravdepodobne nachádzal už zaniknutý hrad spomínaný v písomných prameňoch z roku 1306. V polohe Hradziansky mlyn (na rozhraní k.ú. Dolné Plachtince a Stredné Plachtince) bola zaniknutá stredoveká osada, ktorej pozostatkom je dnes ešte niekoľko budov. V polohe kostola sv. Martina možno predpokladať existenciu pozostatkov stredovekého cintorína, keďže poloha tohto kostola sa od stredoveku nemenila. V riešenom území nie je vylúčený ďalší výskyt archeologických nálezov. V jednotlivých etapách realizácie a uplatňovania územného plánu obce v praxi musí byť splnená nasledovná podmienka v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov:

- pri zemných prácach na celom katastrálnom území obce postupovať v zmysle platnej legislatívy na úseku ochrany pamiatkového fondu a vyžiadať si ku realizácii každej pripravovanej stavebnej činnosti vyjadrenie Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica, ktorý bude posudzovať každý projekt jednotlivo z hľadiska prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum
- podľa § 36, ods. 2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku podľa § 41, ods. 1 je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad.
- podľa § 36 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je archeologickým náleziskom podľa § 41, ods. 1, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov

2.5.4 Regulatívy priestorového usporiadania

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov priestorového usporiadania. Regulatívy sa vzťahujú na územie s predpokladom lokalizácie zástavby (nové rozvojové

plochy) a plochy existujúcej zástavby, na základe priradenia k funkčnej územnej zóne. Pre usmernenie priestorového usporiadania zástavby sú definované nasledujúce regulatívy:

- Maximálna výška zástavby
- Maximálna intenzita využitia
- Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Regulatív určuje maximálny počet nadzemných podlaží. Maximálnu výšku zástavby je prípustné prekročiť o 1 ustúpené podlažie, o výšku šikmej strechy s max. 1 využiteľným podkrovným podlažím. Regulatív sa nevzťahuje na technické vybavenie (stožiare vysieláčov a pod.) umiestňované mimo zastavaného územia.

Intenzita využitia je určená maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku alebo k skupine pozemkov x 100). Do zastavaných plôch sa nezapočítavajú spevnené manipulačné a dopravné plochy. Záväzný regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre zastavané územie obce a jeho navrhované rozšírenie. Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený.

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú stanovené v § 6 tejto vyhlášky.

Tab.: Prehľad regulatívov priestorového usporiadania

Označenie funkčnej územnej zóny	Maximálna výška zástavby	Maximálna intenzita využitia plôch
Obytné územie B1	2 NP 3 NP – len pre bytové domy	30 % 50 % – len pre radovú zástavbu
Rekreačné územie R1	1 NP	15 %
Rekreačné územie R2	1 NP	5 %
Výrobné územie V1	2 NP	40 %
Výrobné územie V2	2 NP	30 %
Výrobné územie V3	2 NP	30 %
Výrobné územie V4	1 NP	30 %
Zeľeň v sídle Z1	-	-
Voľná krajina K1	-	-
Voľná krajina K2	-	-

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Základné rozvrhnutie funkcií, prevádzkových a komunikačných väzieb v riešenom území

Obec Dolné Plachtince plní primárne obytnú funkciu a obytné územie má dominantný podiel na celkovej výmere zastavaného územia obce. Súčasnú funkčnú zónovú štruktúru obce v plnej miere rešpektujeme.

V rámci zastavaného územia je prípustná intenzifikácia využitia v rámci vymedzených častí záhrad rodinných domov, dostavbami a nadstavbami existujúcich objektov. Predpokladá sa tiež obohatenie spektra občianskej vybavenosti (predovšetkým komerčných prevádzok obchodu a služieb), a to najmä v centrálnej zóne obce.

Navrhované riešenie uvažuje predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Vzhľadom k výhodnej polohe obce v blízkosti okresného mesta sa obec stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov. Vymedzením nových rozvojových plôch pre obytnú výstavbu vytvárame podmienky pre naplnenie tohto potenciálu. Na bývanie sa navrhujú plochy v priamej nadväznosti na existujúce zastavané územie obce.

Výrobné územie obce pozostáva z viacerých priestorových jednotiek, ktoré tvoria výrobné areály, ako aj areály dopravných a technických stavieb, vrátane fotovoltaiických elektrární, navrhovanej čistiarne odpadových vôd a zberného dvora.

Rekreačné územie predstavuje záhradkárská osada v lokalite Háj, ďalej existujúce futbalové ihrisko a navrhovaná plocha pre športový areál. Ostatné rekreačné aktivity sa budú realizovať v okolitom krajinnom prostredí (cykloturistika, agroturistika).

Nová výstavba je podmienená prestavbou a rozšírením miestnych komunikácií. Nové rozvojové plochy priamo nadväzujú na existujúce zastavané územie a komunikačný systém. Navrhovaná uličná sieť bude tvoriť ucelené okruhy a prepojí sa s existujúcou uličnou sieťou.

Určenie funkčných územných zón

Územný plán stanovuje súbor regulatívov funkčného využívania územia. V rámci definovaného prípustného funkčného využívania je určené prevládajúce funkčné využívanie, ktoré je rozhodujúce pre zaradenie územia do nasledujúcich funkčných územných zón:

- obytné územie
- zmiešané územie
- výrobné územie
- rekreačné územie

Tab.: Prehľad navrhovaných rozvojových plôch a ich funkčné využitie

číselné označenie rozvoj. plochy	výmera v ha	funkčná územná zóna
1	1,9440	obytné územie
2	1,3490	obytné územie
3	0,8109	obytné územie
4	0,5426	obytné územie
5	4,8110	obytné územie
6	0,7759	obytné územie
7	1,9820	obytné územie
8	0,6854	obytné územie
9	1,1170	obytné územie
10	0,6816	rekreačné územie (šport)
11	0,0955	výrobné územie (zberný dvor)
12	0,1470	výrobné územie (ČOV)
13	0,4975	obytné územie

Prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, sa zaraďuje do obytného územia. Ide o plochy, ktoré sú určené pre obytné stavby a k nim prislúchajúce nevyhnutné vybavenie (zväčša ide o základnú občiansku vybavenosť, verejné dopravné a technické vybavenie vrátane parkovísk a garáží, zeleň a detské ihriská). Nové plochy sú navrhované aj pre rozšírenie výrobného územia.

Regulatívy funkčného využitia územia

Územný plán obce v zmysle vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (§ 12, ods. 4, písm. n) stanovuje nasledovný súbor regulatívov funkčného využívania územia:

- priradenie k funkčnej územnej zóne (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie).
- prípustné funkčné využívanie – vymedzenie prevládajúceho funkčného využívania
- obmedzujúce funkčné využívanie – je prípustné len za stanovených podmienok, resp. obmedzení
- zakazujúce funkčné využívanie – pomenúva neprípustné funkcie s predpokladom nevhodného pôsobenia na okolité prostredie

Regulatívy sa vzťahujú na priestorové celky, ktoré sú v komplexnom výkrese vymedzené grafickou značkou príslušného plošného javu alebo javov.

Regulácia funkčného využitia pre obytné územie (B1)

V obytnom území sa predpokladá zachovanie existujúcej zástavby prevažne rodinných domov, ako aj rekonštrukcia rodinných domov (vrátane rozširovania, nadstavieb). Sú tu prípustné prevádzky základnej občianskej vybavenosti a drobné remeselné prevádzky v rodinných domoch, prípadne aj v samostatných objektoch pri dodržaní limitu pre zastavanú plochu. Okrem vymedzených nových rozvojových plôch je výstavba nových objektov možná ako náhrada existujúcich objektov a na vyznačených voľných prielukách.

Vymedzenie územia: existujúca obytná zástavba v zastavanom území obce, voľné prieluky, navrhované rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13.

Tab.: Regulácia funkčného využitia pre obytné územie

Označ.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné)
B1	bývanie v rodinných domoch	príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia základná občianska vybavenosť - miestneho významu (služby komerčné a sociálne, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, administratíva, školstvo, zdravotníctvo, kultúra, cirkev) do 200 m ² zastavanej plochy (neplatí pre existujúce prevádzky, ktoré túto výmeru presahujú) výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do	živočišna výroba (okrem drobného do 0,5 veľkej dobytčej jednotky v centrálnej zóne obce a do 1 veľkej dobytčej jednotky mimo centrálnej zóny obce) priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu všetky ostatné druhy využívania,

Označ.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
		200 m ² zastavanej plochy ihriská a oddychové plochy – pre rezidentov bývanie v bytových domoch – len existujúce a v rozvojových plochách č. 1, 4, 8	ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov

Regulácia funkčného využitia pre rekreačné územie (R1, R2)

Rekreačná funkcia záhradkárskej a chatovej osady (R1) sa zachová v nezmenenom rozsahu bez ďalšieho rozširovania. Vymedzenie územia: rekreačná záhradkárska a chatová osada v lokalite Háj a chatky v rozptyle.

Rekreačné územie R2: v obci sa vybuduje nový športový areál vo vhodnej polohe, pričom existujúci športový areál s futbalovým ihriskom sa podľa potreby môže zachovať. Vymedzenie územia: existujúci športový areál, navrhovaná rozvojová plocha č. 10 (pre nový športový areál).

Tab.: Regulácia funkčného využitia pre rekreačné územie

Označ.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
R1	záhradky s hospodárskymi a rekreačnými stavbami so zastavanou plochou do 60 m ²	príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia ihriská – s výmerou do 300 m ²	bývanie výroba akéhokoľvek druhu prechodné ubytovanie návštevníkov
R2	šport a rekreácia - športové ihriská a zariadenia pre rekreáciu a šport	príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia verejná a vyhradená zeleň, trávne porasty – na podporu oddychových a rekreačných funkcií občianska vybavenosť viazaná na objekty športu (služby, verejné stravovanie, kultúra)	bývanie výroba akéhokoľvek druhu

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie (V1, V2, V3, V4)

Výrobné územie V1 existujúcich hospodárskych dvorov poľnohospodárskej výroby sa zachováva bez predpokladu ďalšieho rozširovania. Vymedzenie územia: hospodársky dvor Agrodružstvo Príbelce na južnom okraji obce, areál farmy Baránek, areál ÚKSUP.

Výrobné územie V2 je určené pre nepoľnohospodársku výrobu a podnikateľské aktivity. Vymedzenie územia: areál podniku IZOTREND (pri ceste do Horných Plachtiniec).

Výrobné územie V3 je určené pre dopravné zariadenia pre cestu I/75 a súvisiace podnikateľské aktivity. Vymedzenie územia: dopravné zariadenia pri ceste I/75 v smere do Veľkého Krtíša.

Výrobné územie V4 je určené pre technické vybavenie. Vymedzenie územia: existujúce plochy fotovoltaických elektrární, navrhovaná rozvojová plocha č. 11 (pre zberný dvor), navrhovaná rozvojová plocha č. 12 (pre čistiareň odpadových vôd).

Tab.: Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie

Označ.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
V1	poľnohospodárska výroba, vrátane živočíšnej výroby remeselno-výrobné prevádzky, výrobné služby (napr. stavebníctvo) sklady a logistické zariadenia miestneho významu	príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia zariadenia zberu druhotných surovín bez negatívnych vplyvov na životné prostredie (kompostovisko, zberný dvor) agroturistika s prechodným ubytovaním návštevníkov do 5 lôžok administratívne budovy využívané výrobnými podnikmi a inými podnikateľskými subjektmi	bývanie (okrem ubytovania zamestnancov) šport a rekreácia priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie
V2	remeselno-výrobné prevádzky, výrobné služby sklady a logistické zariadenia miestneho významu	príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia	živočíšna výroba bývanie šport a rekreácia
V3	dopravné vybavenie nadmiestneho významu (vrátane plôch a zariadení statickej dopravy, čerpacej stanice pohonných hmôt, autoumyvárne, dopravného ihriska) remeselno-výrobné prevádzky, výrobné služby sklady a logistické zariadenia miestneho významu	základná občianska vybavenosť - pre motoristov (služby komerčné, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie)	živočíšna výroba bývanie šport a rekreácia
V4	technické vybavenie – pre čistenie odpadových vôd, pre výrobu elektrickej energie, pre triedenie odpadu	príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia	bývanie šport a rekreácia výroba akéhokoľvek druhu

Regulácia funkčného využitia pre zeleň v sídle (Z1)

Zeleň v sídle nadväzuje na obytné územie. Tvorí ju verejná a vyhradená zeleň, ako aj súkromná zeleň záhrad. Je nevyhnutná pre zabezpečenie kvality životného prostredia, ako aj ekologickej stability územia. Vymedzenie územia: existujúci cintorín, verejná zeleň, navrhovaná verejná zeleň v ochrannom pásme cintorína, súkromná zeleň záhrad.

Tab.: Regulácia funkčného využitia pre zeleň v sídle

Označ.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
Z1	záhrady, vrátane hospodárskych objektov verejná zeleň	ihriská a oddychové plochy – pre rezidentov, v rámci plôch verejnej zelene cintorín, vrátane objektov pohrebných a súvisiacich služieb – len na vymedzených plochách príslušné verejné dopravné vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia	všetky ostatné druhy využívania

Regulácia funkčného využitia pre voľnú krajinu (K1, K2)

Územie voľnej krajiny K1 je zalesnené a využívané pre účely lesného hospodárstva. Plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu. Vymedzenie územia: ide o lesnú krajinu - plochy lesných porastov, ktoré sa nachádzajú hlavne vo vrchovine, v najvyššie položenej severnej časti katastrálneho územia; ostrovčekovite aj v ostatných častiach katastrálneho územia.

Územie voľnej krajiny K2 je poľnohospodársky intenzívne využívané. Je naďalej vhodné na poľnohospodárske využitie, bez lokalizácie novej zástavby. Pre zvýšenie ekologickej stability sú potrebné ekostabilizačné opatrenia a dobudovanie prvkov MÚSES. Vymedzenie územia: ide prevažne o oráčinovú pahorkatinovú krajinu, významnú časť priestorového celku však zaberajú aj trvalé kultúry (vinice a ovocné sady).

Tab.: Regulácia funkčného využitia pre voľnú krajinu

Označ.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
K1	lesné porasty	lesné cesty – pre lesohospodárske činnosti menšie hospodárske objekty pre účely lesného hospodárstva – senníky, horáreň, posedy a pod. doplnkové vybavenie cyklistických trás a peších turistických trás – prístrešky, odpočívadlá, rozhľadne, atď.	výstavba akýchkoľvek iných trvalých stavieb ťažba nerastných surovín
K2	orná pôda trvalé kultúry	príslušné verejné dopravné a technické vybavenie v nevyhnutnom rozsahu (napr.	výstavba akýchkoľvek iných

Označ.	Prípustné funkčné využívanie	Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením)	Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné)
	trvalé trávne porasty nelesná drevinová vegetácia	poľné cesty, poľné hnojiská, kompostovisko atď.) objekty pre pastevný chov hospodárskych zvierat - so zastavanou plochou do 200 m ² doplnkové vybavenie cyklistických trás a peších turistických trás – prístrešky, odpočívadlá, rozhľadne atď.	trvalých stavieb ťažba nerastných surovín

2.7 Podrobný opis návrhu funkčného využitia územia podľa funkčných území

2.7.1 Bývanie

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí z väčšej časti tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Menšia časť bytového fondu (12,5%) je vo viacerých bytových domoch.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu až 3,17 a mierne preyšuje priemer SR a priemer za okres Veľký Krtíš (3,08). Plošný štandard bytového fondu dosahuje priemerné hodnoty v rámci okresu.

Podiel neobývaných bytov predstavuje 15,8% z celkového počtu bytov, je však nižší ako okresný priemer (18,2%). Hlavnou príčinou neobývanosti je horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôsobené súčasným štandardom bývania. Tento bytový fond je vhodné rekonštruovať a znovu využiť pre obytné funkcie, prípadne pre rekreačné účely.

Tab.: Počet domov a bytov

domy spolu	201
trvale obývané domy	168
z toho rodinné domy	162
z toho bytové domy	3
z toho iné	3
neobývané domy	33
byty spolu	228
trvale obývané byty spolu	192
z toho v rodinných domoch	154
z toho v bytových domoch	24
z toho iné	7
neobývané byty spolu	36

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Tab.: Domy podľa obdobia výstavby

do roku 1945	1946 – 1990	1991 – 2000	2001 - 2011
22	98	7	3

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Predovšetkým vzhľadom k dobrej dopravnej dostupnosti obce, vybudovanej občianskej vybavenosti, ako aj perspektíve ekonomického rozvoja regiónu, možno očakávať zvyšovanie záujmu o novú výstavbu v obci zo strany individuálnych stavebníkov. Tieto skutočnosti kladú značné nároky na riešenie obytnej funkcie. Nevyhnutné bolo navrhnuť nové rozvojové plochy pre bývanie s dostatočnou kapacitou. Navrhujú sa rovnomerne po okrajoch zastavaného územia obce. Rozvojové plochy č. 1, 7, 8, 9 využívajú priestorové rezervy väčších záhrad v zastavanom území obce. V zástavbe obce boli tiež identifikované 4 voľné prieluky vhodné na zástavbu. Každá je určená na výstavbu 1 rodinného domu.

Najväčšiu kapacitu má navrhovaná rozvojová plocha č. 5, kde je možná výstavba až 28 rodinných domov. Pre scelenie obytného územia medzi existujúcimi rodinnými domami sa v protiahle polohe navrhujú rozvojové plochy č. 6 a 7. Kompletizáciu druhej strany zástavby pozdĺž existujúcich komunikácií s vybudovanou technickou infraštruktúrou predstavujú navrhované rozvojové plochy č. 2 a 3. Rozvojová plocha č. 4 je rezervovaná pre výstavbu bytových domov, vzhľadom k jej polohe pri existujúcich bytových domoch. Výstavba bytových domov je prípustná aj v rozvojových plochách č. 1 a 8, ktoré sú situované v centre obce. V záhradách na západnom okraji obce sa navrhuje menšia rozvojová plocha č. 9. Vo väzbe na zástavbu mesta Veľký Krtíš je pre výstavbu radových rodinných domov určená rozvojová plocha č. 13, na základe zámeru investora.

Ďalej odporúčame rekonštrukciu existujúceho bytového fondu, ktorý je v nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave, resp. jeho náhradu novou výstavbou, pokiaľ tým nedôjde k nežiaducim zásahom do pamiatkovo hodnotných objektov.

Rozvojové plochy určené pre rozšírenie obytného územia boli indikatívne rozdelené do dvoch etáp výstavby, na základe predpokladu rôznej náročnosti investičnej prípravy. V I. etape (do r. 2030) sa predpokladá výstavba na prielukách v uličnej zástavbe a v rozvojových plochách č. 1, 2, 5, 6, 8. Rozvojové plochy č. 3, 4, 7, 9, 13 sú určené pre II. etapu výstavby (2030 – 2035).

Rozvojové plochy vymedzené v územnoplánovacej dokumentácii majú celkovú maximálnu kapacitu 110 bytových jednotiek. V prípade väčších pozemkov alebo nižšieho záujmu o využitie zadných častí záhrad však bude reálny prírastok bytového fondu nižší a kapacita nebude využitá úplne. Predpokladá sa tiež, že dôjde k znižovaniu obložnosti bytového fondu, ktorá je v obci nadpriemerná. Do roku 2035 je reálne uvažovať so znížením obložnosti až na 2,7. Návrhový počet obyvateľov je vypočítaný ako súčet súčasného počtu trvale obývaných bytov a navrhovaného počtu bytov (pri odpočte

predpokladanej nevyužitej kapacity), násobený predpokladanou obložnosťou: $(192 + 110 - 15) \times 2,7 = 775$.

Prírastok bytového fondu na základe rozvojových zámerov a predpokladanej intenzifikácie zástavby v rámci zastavaného územia obce je sumarizovaný v nasledujúcej tabuľke:

Tab.: Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet bytových jednotiek	Etapa
1	18	I.
2	10	I.
3	5	II.
4	12	II.
5	28	I.
6	6	I.
7	11	II.
8	4	I.
9	7	II.
13	5	II.
prieluky	4	I.
Spolu	110	

2.7.2 Občianske vybavenie a sociálna infraštruktúra

Občianska vybavenosť je vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Zariadenia občianskej vybavenosti sa nesústreďujú v jednom centrálnom uzle, ale sú rozptýlené pozdĺž cesty I/75 (kostol, kultúrny dom s obecným úradom a MŠ, pošta, predajňa) a inde v obci.

Základná škola s materskou školou tvorí jeden právny subjekt. Základná škola je pre 1-4. ročník a navštevuje ju 19 žiakov. Kapacitné možnosti budovy sú podstatne vyššie, až pre 7 tried. Žiaci druhého stupňa dochádzajú do základných škôl vo Veľkom Krtíši. Materskú školu navštevuje 24 detí. Jej kapacita je v súčasnosti naplnená.

Z nekomerčnej vybavenosti je v obci kultúrny dom v spoločnej budove s obecným úradom, pošta, kostol, hasičská zbrojnica, cintorín s domom smútku. Kapacita cintorína je dostatočná do konca návrhového obdobia územného plánu obce. Zdravotnícke služby v obci nie sú poskytované. Obyvatelia využívajú zdravotnícke zariadenia vo Veľkom Krtíši.

Segment komerčnej vybavenosti je zastúpený len predajňami prevažne potravinárskeho tovaru COOP Jednota a Sama a pohostinstvom. V obci nie sú poskytované služby verejného stravovania, poisťovacie ani bankové služby.

S novými plochami pre občianske vybavenie nepočítame. Pre občiansku vybavenosť je potrebné rezervovať budovu bývalej školy. Ďalej odporúčame rekonštrukciu a modernizáciu ostatných verejných budov.

Predpokladáme, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Nové zariadenia občianskej vybavenosti celoobecného významu je vhodné lokalizovať predovšetkým do centrálnej zóny obce. Toto územie má najväčší potenciál transformácie na polyfunkčné územie a súčasne je dobre dostupné pre väčšinu obyvateľov obce. Centrálnu zónu obce vymedzujeme v rozsahu vymedzenom v grafickej časti. Vhodné je podporiť vznik drobných prevádzok obchodu a služieb aj v navrhovanej zástavbe. Presnú polohu prípadných nových zariadení občianskeho vybavenia nie je účelné záväzne stanoviť. Relatívne flexibilné regulačné podmienky, stanovené v záväznej časti, umožnia výstavbu istých druhov zariadení občianskeho vybavenia pri rešpektovaní stanoveného limitu zastavanej plochy v obytnom území, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

2.7.3 Výroba

Dominantnou výrobnou aktivitou je poľnohospodárska výroba na poľnohospodárskej pôde, t.j. primárny sektor. Pôdu obhospodaruje Agrodružstvo Príbelce a na menšej výmere aj samostatne hospodáriaci roľníci. Agrodružstvo Príbelce má na južnom okraji obce hospodársky dvor, kde v súčasnosti nie je živočíšna výroba. V poľnohospodárskej výrobe pôsobí aj Farma Baránek. V riešenom území je areál Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu (ÚKSUP), pri ceste I/75 smerom na Veľký Krtíš.

Sekundárny sektor v obci nie je výraznejšou mierou zastúpený. Pôsobia tu spoločnosti IZOTREND, s.r.o. (formátovanie minerálnej vlny), LAVENIRE, s.r.o. (výroba drevo-hliníkových okien a dverí). Segment výrobných služieb reprezentuje prevádzka autoservisu a pneuservisu.

Odporúčame revitalizáciu a intenzifikáciu hospodárskeho dvora družstva a lokalizovať tu aj drobné prevádzky nepoľnohospodárskej výroby. Ďalej sa počíta s dobudovaním dopravných plôch v nadväznosti na cestu I/75 (pri hranici s k.ú. Veľký Krtíš) a súvisiacich služieb (napr. autoumyváreň), v rámci voľných kapacít vymedzenej plochy.

Do výrobného územia sa zaraďujú aj návrhy rozvojových plôch č. 11 a 12 pre zberný dvor a čistiareň odpadových vôd.

Regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu, umožňujú lokalizáciu drobných remeselno-výrobných

prevádzok bez rušivých vplyvov aj v rámci obytného územia, avšak mimo vymedzenej centrálnej zóny obce.

Vo vidieckych obciach má tradične veľký význam drobnochov hospodárskych zvierat v prídomových hospodárstvach. Regulačné podmienky pripúšťajú drobnochov do 1 VDJ (veľkej dobytčej jednotky) v obytnom území, okrem centrálnej zóny obce, kde sa povoľuje 0,5 VDJ. Veľká dobytčia jednotka (500 kg živej hmotnosti) je spoločný menovateľ, na ktorý sa prepočítavajú rôzne druhy a kategórie hospodárskych zvierat pomocou prepočítavacích koeficientov.

2.7.4 Rekreačia

Materiálno-technická základňa cestovného ruchu nie je vybudovaná. Nie sú tu žiadne rekreačné zariadenia, značkované turistické trasy ani cyklistické trasy. V lokalite Háj je záhradkárska osada so zástavbou záhradných a vinohradníckych chatiek. Charakter záhradkárskej osady navrhujeme zachovať bez ďalšieho rozširovania alebo zahusťovania novou výstavbou. Perspektívny segment rekreácie predstavuje agroturistika, ktorá je v obci viazaná hlavne na vinohradnícku tradíciu. Na hranici s k.ú. Veľký Krtíš je Penzión u Vinára. Aktivity v oblasti agroturistiky je vhodné sústrediť do lokality Háj (vínne pivnice, amfiteáter) alebo poľnohospodárskych areálov. Lokalitu Háj je vhodné z obce sprístupniť náučným chodníkom. Z ďalších atrakcií na podporu cestovného ruchu možno odporúčať zriadenie miestneho múzea v obci. Rozvoj poznávacieho cestovného ruchu a cykloturistiky by podporili navrhované cyklistické trasy (podrobnejšie v kap. 2.12.1 Doprava).

Pre športové aktivity obyvateľov obce sa využíva futbalové ihrisko. Je bez akéhokoľvek vybavenia a prevádzkového zázemia. Nachádza sa v odľahlej polohe za obcou, obklopené poľnohospodárskou pôdou. Navrhujeme novú, výhodnejšiu polohu pre nový športový areál s futbalovým ihriskom v rozsahu rozvojovej plochy č. 10. Je lokalizovaná pri základnej škole, ktorá bude ihrisko využívať pre telovýchovné aktivity. Novovybudované detské ihrisko je pri obecnom úrade. Tu sa tiež plánuje výstavba viacúčelového ihriska.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Dolné Plachtince zastavané územie obce tak, že bude zahŕňať:

- existujúce zastavané územie vymedzené hranicou zastavaného územia obce k 1.1.1990

- existujúca zástavba situovaná v súčasnosti mimo zastavaného územia obce (hospodársky dvor PD, bytové domy atď.)
- nové rozvojové plochy č. 2, 3, 4, 5, 6, 7-časť

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať:

- cestné ochranné pásma mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce (v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.):
 - ochranné pásmo výhľadovo plánovanej rýchlostnej cesty – v šírke 100 m (od osi vozovky príslušného jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia)
 - ochranné pásmo cesty I. triedy – v šírke 20 m (od osi vozovky)
 - ochranné pásmo cesty III. triedy – v šírke 20 m (od osi vozovky)

Z hľadiska ochrany trás (nadradeného) technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - 110 kV – 15 m
 - 22 kV – 10 m (pre vodiče bez izolácie)
- ochranné pásma vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásma elektrickej stanice (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov):
 - vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice

- s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (v zmysle § 79 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)
- bezpečnostné pásmo plynovodu (v zmysle § 80 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 200 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm
 - 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm
 - 50 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm
 - 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch
 - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete (v zmysle zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov)
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie (v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov):
 - 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia do 500 mm vrátane)
- ochranné pásmo potrubia ropovodu (v zmysle § 86 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené zvislými

plochami vedenými vo vodorovnej vzdialenosti 300 m po oboch stranách od osi potrubia

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo cintorína – 50 m (v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve)
- ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)
- ochranné pásmo navrhovanej čistiarne odpadových vôd (podľa STN 756401, STN 756402) – 100 m od stredu čistiarne odpadových vôd po okraj súvislej bytovej výstavby
- ochranné pásmo tokov v zmysle STN 75 2102, ktoré dosahuje pri šírke toku medzi brehovými čiarami do 10 m šírku 4 m od brehovej čiary; v tomto ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Rešpektovať ustanovenia § 49 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, umožňujúcom správcovi vodných tokov a vodných stavieb pri výkone ich správy užívať pobrežné pozemky, ktorými sú vodohospodársky významnom toku (Plachtinský potok) pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch pozemky do 5 m od brehovej čiary, pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. Zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

2.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami

Návrh riešenia záujmov obrany štátu

Vojenské objekty a podzemné inžinierske siete vojenskej správy nie sú v záujmovom priestore evidované a vojenská správa tu nemá žiadne územné požiadavky.

Požiarna ochrana

V prípade požiaru slúži profesionálna zásahová jednotka vo Veľkom Krtíši. Ulice v zastavanom území obce sú pokryté verejným vodovodom. Ako náhradný zdroj požiarnej vody je možné čerpanie vody z potokov, pretekajúcich zastavaným územím.

Nové odberné miesta na vodovodnej sieti sa navrhujú zriadiť aj v navrhovaných rozvojových plochách, v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a STN 92 0400 Požiarna bezpečnosť stavieb. Zásobovanie vodou na hasenie požiarov.

Pre zabezpečenie požadovanej dostupnosti z hľadiska výkonu požiarnych zásahov sú navrhované komunikácie v nových rozvojových plochách riešené zväčša ako priebežné.

Riešenie záujmov požiarnej ochrany musí byť v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.

Ochrana pred povodňami

Riešeným územím preteká vodohospodársky významný tok Plachtinský potok a drobné vodné toky Burašovský potok, Dlhý potok. Zástavba sa nachádza vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov, nie je preto výraznejšie ohrozovaná ani pri vyšších vodných stavoch. Zastavaným územím prechádza aj mlynský jarok, ktorý je dlhodobo neprietočný. Obec má vypracovaný povodňový plán záchranných prác, v ktorom je označené ohrozené (záplavové) územie najmä na ľavom brehu Plachtinského potoka a tiež pri Burašovskom potoku. V tejto lokalite navrhujeme realizovať protipovodňové úpravy – spevnenie brehu, resp. vybudovanie menšej ochrannej hrádze.

Nad zastavaným územím obce sa odporúča realizovať opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny (podrobnejšie v kapitolách 2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie a 2.12.2 Vodné hospodárstvo – odvádzanie dažďových vôd).

Všetky križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť technicky riešené v zmysle s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“. Revitalizácia, úpravy vodných tokov musia byť v súlade s STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami je potrebné dodržiavať zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Chránené územia

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany

podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Nie sú tu evidované ani chránené stromy.

Plánuje sa vyhlásenie chránenej krajinnej oblasti Krupinská planina. Chránené územie bude do riešeného územia zasahovať len okrajovo zo severovýchodu.

Návrh prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES)

V rámci krajinnoekologického plánu obce bol spracovaný návrh prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení, z ktorého boli prevzaté nižšie uvedené údaje a návrhy.

Katastrálne územie obce Dolné Plachtince sa v rámci okresu Veľký Krtíš vyznačuje priemernou ekologickou stabilitou. 2,2% katastrálneho územia tvorí priestor ekologicky stabilný, 13,2% priestor ekologicky stredne stabilný, zvyšok pripadá priestor ekologicky nestabilný (www.beiss.sk).

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. V riešenom území je cieľom návrhu prvkov ÚSES miestneho významu posilniť pôsobenie regionálnych biocentier a biokoridorov na okolitú krajinu. Prvky nadregionálneho ÚSES boli charakterizované v Genereli nadregionálneho ÚSES SR. V nadväznosti na tento dokument boli vypracované Regionálne územné systémy ekologickej stability (RÚSES) pre všetky okresy Slovenska, vrátane RÚSES okresu Veľký Krtíš (1994). Návrh týchto prvkov bol premietnutý do ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkyh spoločentiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Z ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bol prevzatý návrh jedného biocentra regionálneho významu:

- **RBc 10/8 Ostrý vrch - Dubový vrch – Čierťaž** – biocentrum predstavuje severný výbežok riešeného územia – svah Ostrého vrchu, s porastom agátovo-dubového lesa

Pri návrhu biocentier miestneho významu sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokraďového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha.

Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné potenciálne biocentrá miestneho významu:

- **MBc1 Nad studňou** – biocentrum miestneho významu tvorí lesný porast na svahu nad Dlhým potokom

- **MBc2 Dolná vrbina** – biocentrum miestneho významu tvorí lesný porast na svahu nad Burašovským potokom, ktorý ďalej pokračuje do k.ú. Stredné Plachtince
- **MBc3 Pri ihrisku** – biocentrum miestneho významu sa navrhuje na sútoku Burašovského potoka a Plachtinského potoka, t.j. na styku dvoch biokoridorov. V súčasnosti len malú časť potenciálneho biocentra tvorí drevinová vegetácia, na zvyšnej ploche poľnohospodárskej pôdy je potrebné vegetáciu doplniť a časť ponechať ako prirodzený trvalý trávny porast.
- **MBc4 Zrúbanina** – biocentrum miestneho významu tvorí rozsiahlejší agátový lesík na chrbte pahorku. Biocentrum je funkčné za predpokladu jeho napojenia na kostru ÚSES prostredníctvom potenciálnych biokoridorov.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca.

Z ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bol prevzatý návrh jedného biokoridoru regionálneho významu:

- **RBk 10/15 Plachtinský potok** – os terestricko-hydrického biokoridoru tvorí Plachtinský potok s príľahlou brehovou a sprievodnou vegetáciou. Stresovým faktorom je križovanie cesty I/75 a sietí technickej infraštruktúry, inak je biokoridor v zásade funkčný vďaka prirodzenému charakteru toku a brehovej a sprievodnej vegetácii.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru. Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory miestneho významu:

- **MBk1 Burašovský potok** – hydricko-terestrický biokoridor miestneho významu tvorí Burašovský potok so sprievodnou vegetáciou. Končí navrhovaným biocentrom MBc3 Pri ihrisku, v mieste stretu s biokoridorom regionálneho významu RBk 10/15 Plachtinský potok. Stresovým faktorom je prechod zastavaným územím obce.
- **MBk2 Dlhý potok** – hydricko-terestrický biokoridor miestneho významu tvorí Burašovský potok so sprievodnou vegetáciou. Na trase biokoridoru sa v riešenom území navrhuje jedno biocentrum.
- **MBk3 Pod Zrúbaninou** – terestrický biokoridor tvorí kratšiu spojku medzi RBk 10/15 Plachtinský potok a navrhovaným biocentrom miestneho významu MBc4 Zrúbanina. Časť biokoridoru na poľnohospodárskej pôde je potrebné vybudovať výsadbou stromoradia s dostatočným krovinným podrastom.

- **MBk4 Zrúbanina – Ostrý vrch** – terestrický biokoridor zabezpečí prepojenie biocentra miestneho významu MBc4 Zrúbanina s biocentrom regionálneho významu na Ostrom vrchu. Stresovým faktorom je križovanie cesty I/75. Funkčnosť biocentra zabezpečí existujúci lesný porast a trvalé trávne porasty. Od cesty I/75 po les v lokalite Zrúbanina je potrebné pozdĺž existujúcej poľnej cesty dobudovať líniu stromoradia s krovinnou vegetáciou.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmiť negatívne pôsobenie devastačných činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nižšou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované interakčné prvky plošného a líniového charakteru:

- remízky, zeleň na stržiach a v erózných ryhách
- líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde
- tradičné vinohrady na svahoch Ostrého vrchu
- lesné porasty v kontakte s potenciálnymi biocentrami, okrem plôch biocentier

Všetky prvky územného systému ekologickej stability sú vymedzené zakreslením vo „výkrese ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES“.

Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

Ekologickú stabilitu v poľnohospodárskej krajine možno podporiť predovšetkým systémom ekostabilizačných opatrení. Hlavne na poľnohospodárskej pôde zabezpečujú celoplošné pôsobenie ÚSES. Ak by neboli implementované, môže dôjsť k ohrozeniu prírodných zdrojov a následne až k situácii, že navrhované prvky kostry ÚSES (biocentra, biokoridory, interakčné prvky) nebudú v dostatočnej miere plniť im prisudzované ekologické funkcie.

Opatrenia s daným účelom sú uvedené v návrhu jednotlivých prvkov MÚSES. Na zabezpečenie biodiverzity ekosystémov je potrebné:

- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s §7b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 24/2003 Z.z. (najmä agátu bieleho)

- zachovať a vytvoriť nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov, širokých minimálne 15 m (mimo zastavaného územia obce), za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť sukcesný proces (zarastanie náletovými drevinami)
- zachovať a revitalizovať meandre vodných tokov, za účelom zvýšenia inundačnej a retenčnej kapacity tokov a tradičných krajinárskych štruktúr
- realizovať hydrotechnické opatrenia na horných úsekoch tokov na zachytávanie a retenciu príválových vôd, napr. poldre, hrádzky
- renaturalizovať skanalizované vodné toky
- renaturalizovať pôvodné / degradované mokrade

Na zabezpečenie ekologickej stability je potrebné:

- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou – nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, stavbami
- dodržať minimálnu šírku regionálneho biokoridoru 40 m a minimálnu šírku miestneho biokoridoru 20 m
- vysadiť nové lesné plochy, resp. plochy nelesnej drevinovej vegetácie v súlade s návrhmi MÚSES
- doplniť stromovú a krovinovú vegetáciu, prípadne trvalé trávne porasty v trase navrhovaných biokoridorov
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES
- obmedziť používanie chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe v blízkosti obydľí i prvkov ÚSES

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Doprava

Širšie dopravné vzťahy a nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Dolné Plachtince výhodnú polohu. Leží na hlavnom dopravnom ťahu, ktorý reprezentuje cesta I. triedy č. I/75 Sládkovičovo – Nové Zámky – Veľký Krtíš - Lučenec. Cesta zabezpečuje spojenie s významnými centrami južného a juhozápadného Slovenska. Paralelne s touto cestou sa plánuje rýchlostná cesta

R7 (úsek Čaka – Veľký Krtíš). Trasa rýchlostnej cesty má viesť južne od zastavaného územia obce Dolné Plachtince. Vzhľadom k neukončenému procesu EIA do riešeného územia zasahujú trasy variantov A, B, C.

Cesta I. triedy č. I/75 je v riešenom území upravená v nevyhovujúcej kategórii C 7,5/70. Podľa sčítania dopravy z r. 2015 bolo jej dopravné zaťaženie v úseku Dolné Plachtince – Veľký Krtíš 4 239 voz./24 hod. Z tohto objemu predstavuje nákladná doprava 11,8%. Oproti údajom zo sčítania dopravy v roku 2000 sa výrazne zvýšila z úrovne 2 839 voz./24 hod. Napriek tomu, že cesta vedie stredom zastavaného územia obce, z hľadiska intenzity dopravy zatiaľ nepredstavuje nadmernú záťaž.

Tab.: Priemerné denné intenzity dopravy (sk.voz./24 h)

Cesta: úsek	T= nákladné automobily a prívesy	O= osobné a dodávkové automobily	M= motocykle	S = spolu	
I/75: 92320 Čebovce – Dolné Plachtince	r. 2010	512	2 421	8	2 941
	r. 2015	496	2 031	61	2 588
I/75: 92330 Dolné Plachtince – Veľký Krtíš	r. 2010	397	4 033	10	4 440
	r. 2015	499	3 720	20	4 239

Zdroj: Sčítanie dopravy, SSC 2010, 2015

Na základe TP07/2013 pre prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040 sa v Banskobystrickom kraji predpokladá do konca návrhového obdobia územného plánu obce Dolné Plachtince (t.j. do roku 2035) zvýšenie intenzít dopravy oproti roku 2010 podľa nasledovných koeficientov:

- na cestách I. triedy pre ľahké vozidlá: koeficient 1,51
- na cestách I. triedy pre ťažké vozidlá: koeficient 1,44
- na cestách III. triedy pre ľahké vozidlá: koeficient 1,34
- na cestách III. triedy pre ťažké vozidlá: koeficient 1,30

V zastavanom území obce Dolné Plachtince sa na cestu I/75 napájajú dve cesty III. triedy č. III/2 601 Dolné Plachtince – Obeckov – Sklabiná a č. III/2 583 Dolné Plachtince – Horné Plachtince. Cesty III. triedy majú v riešenom území nevyhovujúce šírkové usporiadanie. Navrhuje sa prioritná rekonštrukcia cesty I. triedy a ciest III. triedy a z tohto dôvodu sú zaradené aj medzi verejnoprospešné stavby. Cesty III. triedy neboli zaradené do sčítania dopravy. Intenzita dopravy je nízka a tvorí ju výlučne cieľová doprava.

Potrebné je rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 14(13,5)/60 a vo funkčnej triede B1 a v kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia a v prípade ciest III. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 a vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Najbližšia železničná stanica pre osobnú dopravu je vzdialená až 39 km - v Lučenci na trati č. 115 Zvolen – Plešivec. Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliachi.

Navrhované riešenie rešpektuje nasledujúce koncepčné dokumenty a stratégie celoštátneho významu v oblasti dopravy, ktoré je potrebné rešpektovať aj v následnej fáze projektovej prípravy a výstavby:

- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (uznesenie vlády SR č. 223/2013)
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR (2016 - 2020) za oblasť dopravy
- Rozvojový program priorít verejných prác (na roky 2015 až 2017)
- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020 (uznesenie vlády SR č. 158/2010)
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030

Miestne komunikácie

Kostru dopravnej siete obce Dolné Plachtince tvoria cesta I. triedy a cesty III. triedy. Predstavujú osi zastavaného územia obce, pozdĺž ktorých sa zoskupuje zástavba. Napájajú sa na ne len kratšie úseky miestnych komunikácií. Spolu s cestami I. – III. triedy tvoria zokruhovanú sieť, len niektoré majú charakter slepých komunikácií. Okrem toho je miestnymi komunikáciami dopravne obsluhovaná záhradkárska osada v lokalite Háj.

Miestne komunikácie je možné zaradiť do najnižších funkčných tried C3, D1. Ich stav je prevažne nevyhovujúci. Niektoré miestne komunikácie majú nedostatočné šírkové parametre.

Existujúce miestne komunikácie funkčnej triedy C3 sa navrhujú dobudovať, resp. upraviť v kategóriách MOK 7/30, MOK 6/30. Súčasne je potrebné odstrániť líniové, prípadne bodové dopravné závady. Ostatné komunikácie funkčnej triedy D1 predstavujú len kratšie úseky, ktoré budú prebudované a rozšírené tak, ako to umožňujú priestorové pomery.

Pre dopravnú obsluhu viacerých nových rozvojových plôch je potrebné vybudovať nové miestne komunikácie. Rozvojové plochy č. 3, 6, 13 sú dopravne prístupné priamo z ciest I. a III. triedy. Rozvojové plochy č. 1 a 2 sú dopravne sčasti obsluhované miestnymi a upokojenými komunikáciami v nevyhovujúcom stave. Tieto komunikácie vyžadujú zásadnú rekonštrukciu a predĺženie o nové úseky - vo funkčnej triede C3 a kategórii MO 7/30 pre rozvojové plochy č. 2 a 10 a vo funkčnej triede D1 pre rozvojovú plochu č. 1. Dopravnú obsluhu rozvojových plôch č. 4 (pre bytové domy) a č. 12 (ČOV) navrhujeme

riešiť novou upokojenou komunikáciou funkčnej triedy D1. Rozvojová plocha č. 5 bude obsluhovaná navrhovanou miestnou komunikáciou funkčnej triedy C3, kategórie MO 7/30, ktorá bude zokruhovaná s príľahlou slepou ulicou. Pre dopravnú obsluhu rozvojových plôch č. 7, 8, 9 sa navrhujú nové upokojené komunikácie funkčnej triedy D1. Nakoľko ich nie je možné zokruhovať s inými komunikáciami, budú ukončené obratiskami. Aj v prípade ostatných navrhovaných komunikácií je do doby ich úplného dobudovania a zokruhovania potrebné aplikovať dočasné riešenie v podobe obratísk. Obratiská bude potrebné vybudovať tiež na niektorých existujúcich miestnych komunikáciách.

Miestne komunikácie a ich napojenia budú riešené v zmysle STN 73 6110 a STN 73 6102. Celková dĺžka navrhovaných komunikácií je 2041 m (vrátane komunikácií navrhovaných na zásadnú rekonštrukciu). Zoznam navrhovaných komunikácií je v nasledujúcej tabuľke.

Tab.: Celkový prehľad navrhovaných komunikácií

Rozvojová plocha č.	Funkčná trieda - kategória	Dĺžka komunikácie v m
1	D1 – MOU	106
	D1 – MOU - rekonštrukcia	85
2	C3 – MO 7/30	102
	C3 – MO 7/30 - rekonštrukcia	190
4, 12	D1 – MOU	352
5	C3 – MO 7/30	525
7	D1 – MOU	202
8	D1 – MOU	69
9	D1 – MOU	410

Prevažne nespevnenými komunikáciami – poľnými a lesnými cestami sú dopravné obsluhované lesy a pasienky v rámci katastrálneho územia. Hlavné komunikácie navrhujeme rekonštruovať v parametroch P4,5/30 (podľa ON 736118) s výhybňami, ostatné v parametroch P3,5/30, resp. P3,0/30.

Statická doprava

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centrálnej časti obce (pri kultúrnom dome, obecnom úrade) a pri ďalších zariadeniach občianskej vybavenosti (ZŠ, cintoríne predajni) a pri bytových domoch. Parkoviská kapacitne postačujú súčasným potrebám. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatravnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe. Na pozemku každého rodinného domu musí byť zabezpečená možnosť odstavenia minimálne dvoch osobných vozidiel v zmysle ustanovení STN 73 6110/Z2.

Nové verejné parkovisko navrhujeme vybudovať pri navrhovanom športovom areáli s kapacitou cca 20 stojísk. Parkoviská je ďalej potrebné budovať pre potreby prípadných

nových zariadení občianskej vybavenosti a rekreácie. Takto vzniknuté nároky na statickú dopravu je potrebné riešiť v zmysle požiadaviek STN 73 6110/Z2 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5.

Nemotorová doprava

Chodníky sú vybudované na prieťahu cesty I. triedy centrálnou časťou zastavaného územia obce. V okrajových častiach a miestami i v centrálnej časti však chodníky pozdĺž cesty I/75 chýbajú. Prioritne navrhujeme dobudovanie chodníkov pre chodcov pozdĺž celého prieťahu cesty I/75 zastavaným územím obce. Ďalej navrhujeme vybudovať chodník od rozvojovej plochy č. 13 až po zastavané územie mesta Veľký Krtíš.

V nových rozvojových plochách – obytných uliciach sa vybudujú aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C3. Chodníky sa vybudujú v súlade s STN 73 6110.

Cyklistické trasy v riešenom území nie sú vybudované ani vyznačené. Prioritne z hľadiska dochádzky za prácou navrhujeme vybudovanie cyklotrasy (Príbelce) - Dolné Plachtince – Veľký Krtíš. Cyklotrasa sa navrhuje ako samostatný cyklistický chodník, s dopravnou segregáciou od automobilovej dopravy na ceste I/75. Ďalšie cyklistické trasy je možné vyznačiť po cestách III. triedy (do obcí Horné Plachtince, Obeckov). Na cestách III. triedy, vzhľadom na minimálne intenzity dopravy, nie je zatiaľ potrebná segregácia dopravy. Cyklistické trasy budú navrhnuté v zmysle STN 73 6110.

Osobná hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je realizovaná výlučne autobusovou dopravou. Zabezpečuje ju SAD Zvolen, a.s. na linkách:

- Modrý Kameň – Veľký Krtíš – Obeckov – Horné Plachtince
- Modrý Kameň – Veľký Krtíš – Vinica – Šahy
- Modrý Kameň - Veľký Krtíš – Čebovce – Opatovská Nová Ves – Šahy
- Veľký Krtíš – Modrý Kameň

Okrem toho v obci zastavujú aj diaľkové spoje zabezpečujúce priame spojenie do Bratislavy, Brna.

Celkovo možno spojenie verejnou dopravou hodnotiť ako vyhovujúce. V pracovných dňoch spojenie do Veľkého Krtíša zabezpečuje 35 párov spojov. Na ceste I/75 sú dve autobusové zastávky. Hlavná zastávka je v centre obce a má vybudované zastávkové pruhy. Vzhľadom na rozsah zastavaného územia a jeho navrhovaného rozšírenia je požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 500 m splnená (s výnimkou okrajových častí). Nové zastávky nenavrhujeme. Odporúčame však zriadenie autobusovej zastávky pri hydinarskej farme v k.ú. Veľký Krtíš, čím by bola zabezpečená dostupnosť aj príslušných dopravných plôch a rozvojovej plochy č. 13.

Dopady dopravy a ich eliminácia

Interakcia dopravy so zastavaným územím sa hodnotí kritériami kvality vzájomných ovplyvňovaní, ktoré predstavujú najmä hygienické dopady (hluk, imisie, odpady), bezpečnosť verejného dopravného priestoru a jeho estetický obraz.

Zastavaným územím obce Dolné Plachtince prechádza cesta I. triedy, z ktorej odbočujú cesty III. triedy. Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov definuje ochranné pásmo cesty I. triedy v šírke 50 m a cesty III. triedy 20 m od osi vozovky mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce. V cestnom ochrannom pásme platia zákazy alebo obmedzenia činnosti; výnimky môže povoliť príslušný cestný správny orgán.

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. V prípade výstavby budov pre bývanie a občiansku vybavenosť v blízkosti ciest je pred začatím výstavby potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle uvedenej vyhlášky. Pre elimináciu negatívnych dopadov dopravy na existujúcu zástavbu sa odporúča posilnenie izolačnej zelene pozdĺž ciest I. a III. triedy. Architektonickú dispozíciu interiérov rodinných domov umiestnených pozdĺž uvedených ciest odporúčame orientovať na odvrátenú stranu od zdroja hluku a vytvárať predzáhradky so vzrastlou zeleňou. Uvedené platí pre existujúcu zástavbu v prípade prestavieb a náhradnej výstavby po asanovaných objektoch, ako aj pre nové rozvojové plochy č 3, 5, 6, 7, 13. V ochrannom pásme ciest tu navrhujeme výsadbu líniovej zelene s dostatočnou šírkou.

Trasa výhľadovo plánovanej rýchlostnej cesty R7 zatiaľ nie je stabilizovaná v definitívnom koridore a hodnotenie jej vplyvov na životné prostredie bolo predmetom samostatného procesu EIA.

2.12.2 Vodné hospodárstvo

Stav zásobovania pitnou vodou

V obci Dolné Plachtince je vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou. Z verejného vodovodu je zásobovaná väčšina domácností. Zdroje vody pre verejný vodovod sú mimo riešeného územia, v k.ú. Horné Plachtince. Vodojem (s objemom 250 m³, dno 240 m n.m., max. 244 m n.m.) je situovaný v lokalite Háj. Na trase prívodného potrubia smerom na Príbelce je čerpacia stanica (26 l/s). Potrubia sú vedené zväčša v krajniciach a zelených pásoch.

Výpočet potreby vody

Vo výpočte potreby vody sa uvažuje s potrebou vody pre bytový fond a občiansku vybavenosť. Výpočet je prevedený v zmysle vyhlášky č. 684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Súčasný počet obyvateľov: 629

Výpočet priemernej dennej potreby vody Q_p

- Bývanie: $629 \times 135 \text{ l/osoba/deň} = 84\,915 \text{ l/deň} = 0,983 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $629 \times 15 \text{ l/osoba/deň} = 9\,435 \text{ l/deň} = 0,109 \text{ l/s}$
- Výroba: $5 \times (5+25+120) \text{ l/zam./deň} = 750 \text{ l/deň} = 0,009 \text{ l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $95\,100 \text{ l/deň} = 1,101 \text{ l/s}$

Výpočet maximálnej dennej potreby vody Q_m

- $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 2,0$ - súčiniteľ dennej nerovnomernosti)
- $Q_m = 95\,100 \times 2,0 = 190\,200 \text{ l/deň} = 2,201 \text{ l/s}$

Výpočet maximálnej hodinovej potreby vody Q_h

- $Q_h = Q_m \times k_d$ ($k_d = 1,8$ - súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti)
- $Q_h = 190\,200 \times 1,8 = 342\,360 \text{ l/deň} = 3,963 \text{ l/s}$

Výpočet ročnej potreby vody Q_r

- $Q_r = Q_p \times 365$
- $Q_r = 95\,100 \times 365 = 34\,711\,500 \text{ l} = 34\,711 \text{ m}^3$

Predpokladaný počet obyvateľov na konci návrhového obdobia: 775

Výpočet priemernej návrhovej dennej potreby vody Q_{pn}

- Bývanie: $775 \times 135 \text{ l/osoba/deň} = 104\,625 \text{ l/deň} = 1,211 \text{ l/s}$
- Základná občianska vybavenosť: $775 \times 15 \text{ l/osoba/deň} = 11\,625 \text{ l/deň} = 0,135 \text{ l/s}$
- Výroba: $10 \times (5+25+120) \text{ l/zam./deň} = 1\,500 \text{ l/deň} = 0,017 \text{ l/s}$
- Priemerná potreba vody spolu: $117\,750 \text{ l/deň} = 1,363 \text{ l/s}$

Výpočet maximálnej návrhovej dennej potreby vody Q_{mn}

- $Q_{mn} = Q_{pn} \times k_d$ ($k_d = 2,0$ - súčiniteľ dennej nerovnomernosti)
- $Q_{mn} = 117\,750 \times 2,0 = 235\,500 \text{ l/deň} = 2,726 \text{ l/s}$

Výpočet maximálnej návrhovej hodinovej potreby vody Q_{hn}

- $Q_{hn} = Q_m \times k_d$ ($k_d = 1,8$ - súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti)

- $Q_{hn} = 235\,500 \times 1,8 = 423\,900 \text{ l/deň} = 4,906 \text{ l/s}$

Výpočet ročnej návrhovej potreby vody Q_m

- $Q_m = Q_{pn} \times 365$
- $Q_m = 117\,750 \times 365 = 42\,978\,750 \text{ l} = 42\,978 \text{ m}^3$

Tab.: Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m^3/r)	34 711	42 978
Priemerná potreba vody Q_p (l/s)	1,101	1,363
Max. denná potreba vody Q_m (l/s)	2,201	2,726
Max. hodinová potreba vody Q_h (l/s)	3,963	4,906

Návrh zásobovania pitnou vodou

Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete do rozvojových plôch č. 1, 4, 5, 7, 8, 9, 13. Ostatné rozvojové plochy pre bývanie je možné napojiť na existujúce rozvodné potrubia. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná.

Potrubie sa navrhuje z polyetylénových rúr DN 100 mm. Uloží sa v nespevnených zelených plochách pozdĺž komunikácie alebo v krajnici komunikácie. Približné trasovanie rozvodov vody je znázornené v grafickej časti, vo výkrese „Verejné technické vybavenie“.

Na rozvodnom potrubí budú osadené armatúrne šachty pre uzatváracie a rozdeľovacie armatúry. Jednotlivé stavby budú na rozvodnú sieť pripojené vodovodnými prípojkami z polyetylénových rúr DN 80 mm – DN 25 mm. Meranie spotreby vody bude vo vodomeroch osadených na verejne prístupnom priestranstve. Podrobné riešenie zásobovania pitnou vodou bude predmetom projektovej dokumentácie. Vodovod sa navrhne v zmysle platných noriem STN.

Vodovodné potrubie bude okrem zabezpečovania potreby pitnej a úžitkovej vody pre obyvateľstvo slúžiť aj pre požiaru potrebu. Na vetvách budú osadené požiarne hydranty v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a príslušnej STN.

Stav odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd

V obci Dolné Plachtince nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody z rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby sa zhromažďujú do žúmp a sú likvidované individuálne vlastníckmi jednotlivých nehnuteľností. Len pre bytové domy je vybudovaná malá ČOV s kapacitou 70 E.O.

Výpočet množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových odpadových vôd je odvodené z výpočtu potreby pitnej vody a je rekapitulované v nasledujúcej tabuľke.

Tab.: Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	42 978
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	1,363
Max. denné množstvo splaškových vôd Q_m (l/s)	2,726
Max. hodinové množstvo splaškových vôd Q_h (l/s)	4,906

Návrh odvádzania splaškových vôd

V obci Dolné Plachtince sa navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie pre odkanalizovanie objektov v existujúcej zástavbe i navrhovaných uliciach. Kanalizačný systém sa navrhuje ako gravitačná kanalizácia. Gravitačné stoky budú vybudované z rúr PVC DN 300. Sú riešené ako vetvový systém. Potrubie splaškovej kanalizácie bude v existujúcich a navrhovaných uliciach umiestnené pod vozovkou; na uliciach s väčšou šírkou je možné umiestnenie do zeleného pásu. Kanalizačné prípojky k jednotlivým producentom budú z potrubia PVC DN 150 mm. Pripojenie nehnuteľností bude cez revíziu šachtu umiestnenú na verejnom priestranstve. Gravitačná kanalizácia bude navrhnutá na minimálne a maximálne prietoky splaškových odpadových vôd z pripojených nehnuteľností.

Splaškové vody zo všetkých obcí Plachtinskej doliny, t.j. z obcí Horné Plachtince, Stredné Plachtince a Dolné Plachtince budú čistené v navrhovanej čistiarni odpadových vôd na južnom okraji obce. Pre tento účel navrhujeme rozvojovú plochu č. 12. Recipientom vyčistených splaškových vôd bude Plachtinský potok. Zberač splaškových vôd z obce Stredné Plachtince DN 300 bude vedený pri ceste III. triedy.

Riešenie odvádzania a čistenia odpadových vôd z rozvojových plôch musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Do vybudovania splaškovej kanalizácie je potrebné vybudovať žumpy a zdržané odpadové vody vyvážať na zneškodnenie do zmluvnej ČOV.

Splašková kanalizácia sa navrhne v zmysle platných noriem STN. Technické riešenie odkanalizovania bude predmetom podrobnej projektovej dokumentácie. Približné trasovanie jednotlivých stôk je znázornené v grafickej časti, vo „výkrese riešenia verejného technického vybavenia“.

Ochranné pásmo kanalizácie je podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany.

V ochrannom pásme je možná stavebná činnosť len so súhlasom prevádzkovateľa kanalizácie.

Odvádzanie dažďových vôd

Dažďové vody sú v súčasnosti odvádzané povrchovo, prirodzeným vsakom cez priepustné vrstvy, rigolmi a priekopami.

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch akumuláciou do zberných nádrží a následne využívať na závlahu pozemkov, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu retenčnej schopnosti územia a tým aj k potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie.

Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje riešiť vybudovaním sústavy otvorených, prípadne uzavretých rigolov na odvod dažďovej vody, s riešením vsakovania do podlažia prostredníctvom vsakovacích jám. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia obce a z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, vrátane parkovísk a odstavných plôch, budú tieto vody prečistené zachytením plávajúcich látok, resp. osadením lapačov na zachytávanie ropných látok. Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

Hydromeliorácie

V k.ú. Dolné Plachtince sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. typu odvodnení, vybudované v roku 1983 rámci stavby „OP a ÚT Plachtince“:

- kanál krytý A (evid. č. 5310 118 003) o celkovej dĺžke 0,290 km
- kanál krytý B (evid. č. 5310 118 004) o celkovej dĺžke 0,274 km
- kanál krytý C (evid. č. 5310 118 005) o celkovej dĺžke 0,146 km
- kanál krytý D (evid. č. 5310 118 006) o celkovej dĺžke 0,070 km

Okrem toho je v riešenom území pozdĺž Plachtinského potoka vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom iného vlastníka.

Žiadne zásahy do hydromelioračných zariadení nenavrhujeme.

2.12.3 Energetika

Zásobovanie elektrickou energiou

Nadradené elektroenergetické sústavy a rozvody VN

Obec Dolné Plachtince je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete SSE – Distribúcia, a. s. Kmeňové vonkajšie vedenie VN 22 kV vychádza z transformovne 110/22 kV vo Veľkom Krtíši a vedie južne od zastavaného územia obce Dolné Plachtince.

Z vonkajších elektrických vedení VN 22 kV odbočujú vonkajšie prípojky k siedmym transformačným staniciam, z toho tri slúžia pre výrobné areály a štyri pre obytné územie. Prípojky sú jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti. Celkový výkon a priestorové rozmiestnenie transformačných staníc postačuje súčasným potrebám.

V riešenom území sú v rôznych lokalitách tri fotovoltaické elektrárne.

Výpočet energetickej bilancie

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pre prevádzkový objekt zberného dvora, ČOV, nového športového areálu je spotreba elektrickej energie určená na základe odhadu. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 362 kW.

Tab.: Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
1, 2	28 b.j.	88
3	5 b.j.	16
4	12 b.j.	38
5, 6	34 b.j.	107
7	11 b.j.	35
8	4 b.j.	13
9	7 b.j.	22
10	–	15
13	5 b.j.	15
Prieluky	4 b.j.	13
Spolu		362

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Pre rozvojové plochy č. 5, 6, 7 navrhujeme novú transformačnú stanicu s výkonom transformátora 250 kV. V grafickej časti má označenie TS-A. Ďalšia transformačná stanica TS-B s výkonom 100 kVA bude slúžiť pre potreby navrhovanej čistiarne odpadových vôd.

Ostatné rozvojové plochy budú zásobované z existujúcich transformačných staníc, s využitím ich kapacitnej rezervy. Len v prípade transformačnej stanice pre rozvojové plochy č. 1, 2, 10 bude naplnenie ich kapacity vyžadovať zvýšenie výkonu transformátora na 630 kVA.

Existujúci koridor elektrických vedení VN 22 kV koliduje s navrhovanou zástavbou v rozvojových plochách č. 5 a 6. Navrhuje sa preto jeho preložka do novej trasy. Ostatné elektrické vedenia je potrebné rešpektovať, vrátane ich ochranných pásiem v zmysle zákona o energetike č. 251/2012 Z. z. a príslušné normy STN.

Rozvody NN

Navrhované rozvody NN budú vedené v zemných káblových ryhách káblami typu AYKY. Pri križovaní podzemného vedenia s komunikáciami alebo inými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Káble budú dimenzované s ohľadom na maximálne prúdové zaťažovanie a dovolený úbytok napätia. V jednotlivých rozvojových plochách budú vedenia NN vyvedené v prípojkových istiacich a rozpojovacích skriniach, ktoré budú v pilierovom vyhotovení a budú z nich vedené jednotlivé prípojky NN pre navrhovanú zástavbu.

Verejné osvetlenie

Všetky ulice sú pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Pre osvetlenie ulíc v navrhovaných rozvojových plochách sa počíta s vybudovaním verejného osvetlenia. Káblový rozvod medzi svietidlami bude uložený v zemi vo výkope, súbežne s vedeniami NN. Pri križovaní vedenia s komunikáciami alebo inými podzemnými inžinierskymi sieťami sa káble uložia do chráničiek. Na vonkajších rozvodoch budú umiestnené kužeľové stožiare verejného osvetlenia, s použitím moderných energeticky úsporných zdrojov svetla. Osvetlenie sa bude ovládať automaticky pomocou fotobunky alebo istiacimi hodinami.

Zásobovanie plynom

Stav zásobovania plynom

V katastrálnom území obce sa nachádza plynovodná distribučná sieť, ktorú prevádzkuje SPP – distribúcia, a.s. Riešeným územím prechádzajú vysokotlakové plynovody PL Malý Krtíš – Obeckov – Nenince (DN 700 PN 63), PL Veľký Krtíš – Kamenné Kosihy (DN 100 PN 63), PL Veľký Krtíš – PP Sklabiná (DN 100 PN 63), PL Veľký Krtíš (DN 80 PN 63).

Primárnym zdrojom zemného plynu pre obec Dolné Plachtince je regulačná stanica RS 1 200 o výkone 1 200 m³/h. V jej blízkosti sa nachádza aj ďalšia regulačná stanica RS Veľký Krtíš II 10 000, ktorá sa využíva na zásobovanie odberateľov v meste Veľký Krtíš. Regulačné stanice sa nachádzajú východne od obce. K regulačným stanicám sú privedené VTL prípojky DN 80 PN 63.

Distribučná sieť v obci je strednotlaková s maximálnym prevádzkovým tlakom do 300 kPa. Od regulačnej stanice do obce Stredné Plachtince je vedený strednotlakový prepojovací plynovod D110.

Výpočet potreby plynu

Potreba plynu je pre rozvojové plochy s obytnou funkciou (kategória domácnosť) vypočítaná nasledovne:

- hodinová spotreba zemného plynu $Q_H = (N_{IBV} \times HQ_{IBV})$
- ročná spotreba zemného plynu $Q_R = (N_{IBV} \times RQ_{IBV})$

(N_{IBV} = počet odberateľov v kategórii domácnosť – IBV, HQ_{IBV} = max. hodinový odber pre IBV, RQ_{IBV} = max. ročný odber pre IBV).

Potreba zemného plynu bola vypočítaná podľa Technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 2. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Potreba plynu bola vypočítaná pre navrhované rozvojové plochy s obytnou funkciou. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je $266\,750 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Uskutočnenie investičných opatrení na zníženie energetickej spotreby pri výrobe tepla a zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív zníži prírastok spotreby zemného plynu oproti výpočtu na základe kapacít rozvojových plôch. Predpokladaný prírastok spotreby zemného plynu preto bude predstavovať len 60 – 80% z vypočítaného maximálnemu prírastku.

Tab.: Rekapitulácia prírastku spotreby zemného plynu

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita (počet b.j.)	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m^3/hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m^3/rok)
1	18	25,2	43650
2	10	14	24250
3	5	7	12125
4	12	16,8	29100
5	28	39,2	67900
6	6	8,4	14550
7	11	15,4	26675
8	4	5,6	9700
9	7	9,8	16975
13	5	7	12125
prieluky	4	5,6	9700

Spolu		154	266750
-------	--	-----	--------

Návrh riešenia zásobovania plynom

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje len v nových rozvojových plochách s obytnou funkciou. Potrubia navrhovaného plynovodu budú vedené v zelených plochách pri komunikáciách, prípadne pod komunikáciami, v súbehu s ostatnými inžinierskymi sieťami. Približné trasovanie navrhovaných STL plynovodov je znázornené v grafickej časti vo výkrese „Verejnú technické vybavenie“.

Jednotlivé stavby sa pripoja na verejný plynovod samostatnými prípojkami, ktorých dimenzie sa navrhnu v podrobnejšej projektovej dokumentácii, v súlade s platnými normami STN. Skrinky s meračmi spotreby plynu budú osadené v oplotení každého odberateľa.

Vzhľadom na rozsah rozvojových zámerov sa nepredpokladá, že nárast odberu plynu vyvolaný vznikom nových odberateľov v nových rozvojových plochách si vyžiada následné investície do existujúcich plynovodov alebo regulačnej stanice.

Pri realizácii výstavby sa vyžaduje dodržiavanie ochranných a bezpečnostných pásiem plynárenských zariadení, v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. Ochranné pásmo plynovodu je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia.

Zásobovanie teplom

Väčšina domácností, objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TÚV aj naďalej využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu (doprava primárneho zdroja energie až k spotrebiču potrubím, nevyžaduje sa manipulácia a uskladnenie tuhej zložky vyhoreného paliva) porovnateľného s elektrickou energiou. Tiež možno predpokladať, že cena plynu a elektrickej energie prepočítaná na energetický ekvivalent bude aj v budúcnosti priaznivejšia pre plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TÚV.

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje (aspoň podielom 20%). V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biomasa. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

Ostatné energetické siete

Riešeným územím prechádza potrubie ropovodu DN 500, DN 700 (spolu s optickým káblom a katódovou ochranou). Je vedené paralelne s vysokotlakovým plynovodom DN700 PN63.

2.12.4 Telekomunikačné a informačné siete

Miestna telekomunikačná sieť obce je zabezpečená prevažne vzdušným vedením. Tieto vedenia by sa mali nahradiť zemnými káblovými vedeniami. Vysielače sú umiestnené mimo riešeného územia. V obci je vybudovaná digitálna telefónna ústredňa.

Miestna telekomunikačná sieť bude rozšírená na základe návrhu rozšírenia zastavaného územia o nové rozvojové plochy. Uvažuje sa so 100 % telefonizáciou obytného územia, t.j. s 1 telefónnou stanicou (TS) na 1 bytovú jednotku.

Potreba TS bola na základe uvažovaného nárastu počtu obyvateľov a nebytových prevádzok určená nasledovne (stav + návrh):

- trvale obývané byty: 192+95 TS
- občianska vybavenosť: 7+2 TS
- výroba: 5+1 TS
- celková návrhová potreba TS: 302 TS

Telekomunikačné káble budú uložené pozdĺž cestných komunikácií, spolu s ďalšími inžinierskymi sieťami. Napájací bod pre nové telefónne stanice bude určený pri začatí územného konania pre výstavbu danej rozvojovej plochy. Káblové rozvody sa zrealizujú podľa aktuálnych zámerov jednotlivých poskytovateľov telekomunikačných služieb. Vzhľadom k rýchlemu technologickému pokroku v tejto oblasti, najmä bezdrôtovej technológii, nie je účelné technické riešenie podrobne špecifikovať. Výhodné je komplexné riešenie, v rámci ktorého sa pre každý dom zabezpečí telefónna linka, fax, káblová televízia, rýchly internet, prípadne aj bezpečnostné služby, kamerové systémy a ďalšie inteligentné systémy.

Územie je vyhovujúco pokryté signálom mobilných operátorov. Vysielače sú umiestnené mimo riešeného územia. Pokrytie internetom je zabezpečované prostredníctvom telekomunikačných operátorov.

V obci je zriadený miestny rozhlas s vysielačou ústredňou v budove obecného úradu. Rozvody miestneho rozhlasu sa vybudujú aj v navrhovaných rozvojových plochách.

Pri výstavbe je nutné zohľadniť a rešpektovať existujúce telekomunikačné vedenia, zariadenia a objekty verejnej telekomunikačnej siete s ohľadom na ich ochranné pásma v zmysle zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

2.12.5 Zariadenia civilnej ochrany

V obci v súčasnosti nie sú vybudované žiadne zariadenia civilnej ochrany. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory môžu slúžiť pre ukrytie obyvateľstva.

V zmysle § 4 vyhlášky č. 532/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov nie je v územnoplánovacej dokumentácii potrebné navrhovať žiadne ochranné stavby. V existujúcej zástavbe, ako aj v nových rozvojových plochách, sa predpokladá výstavba jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne v pivničných priestoroch rodinných domov. Ukrytie obyvateľov sa bude zabezpečovať podľa plánu ukrytia obce na základe osobného a vecného plnenia podľa určovacieho listu počas vyhlásenej mimoriadnej situácie alebo v čase vojny a vojnového stavu.

Riešenie záujmov civilnej ochrany musí byť v súlade s ďalšími vyhláškami, vyplývajúcimi zo zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov:

- Vyhláška č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Stav životného prostredia a environmentálne problémy

Znečistenie ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Veľký Krtíš ani riešené územie medzi mimoriadne zaťažené oblasti. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných 20 rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. Po roku 2013 nastal výrazný pokles emisií oxidov dusíka. V obci Dolné Plachtince sa nenachádzajú stredné ani veľké zdroje znečisťovania ovzdušia. Najbližšie veľké zdroje znečisťovania ovzdušia sú vo Veľkom Krtíši.

Tab.: Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Veľký Krtíš podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2011	15,376	22,864	688,991	83,296	12,429
2012	14,785	19,008	333,830	62,822	9,024
2013	12,789	12,482	437,817	68,382	17,272
2014	10,583	16,693	63,405	86,733	38,922
2015	19,649	20,456	52,441	70,609	42,889

Zdroj: NEIS

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Znečistenie vodných tokov v riešenom území nebolo zisťované. Analýzy kvality povrchových vôd sa vykonávajú iba na veľkých vodných tokoch. Hlavným zdrojom znečistenia Plachtinského potoka sú vody prinášajúce splašky z komunálneho odpadu, nakoľko v obciach Plachtinskej doliny nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Zdrojom znečistenia povrchových i podzemných vôd je aj intenzívna poľnohospodárska výroba. Predpokladá sa, že vodné toky pretekajúce riešeným územím sú v triedach čistoty II. až III.

Monitorovanie kvality podzemných vôd v SR je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z kanalizačných vôd, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov a poľnohospodárstva.

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z. boli poľnohospodársky využívané pozemky v riešenom území ustanovené zraniteľnou oblasťou podľa §34 Zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Zaťaženie prostredia hlukom

Hluk z dopravy na ceste I. triedy zasahuje obytné územie, keďže cesta prechádza stredom zastavaného územia obce. Prípustné hodnoty hluku stanovuje vyhláška č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Vodná a veterná erózia

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 15°, ktoré sú nedostatočne chránené vegetáciou. Vodnej erózii napomáha pôdny kryt kambizemí, ktoré sú málo odolné voči eróznej degradácii. Vodná erózia sa v riešenom území prejavuje prevažne výmoľovou eróziou.

K veternej erózii pôd dochádza len výnimočne na ornej pôde. Keďže v území prevládajú stredne ťažké a ťažké pôdy, je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie minimálne.

Radiačné zaťaženie a seizmicita

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – riešené územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika.

Podľa prílohy A.2 STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií je riešené územie zaradené do 6° MSK-64.

Svahové pohyby, zosuvy

V riešenom území sú evidované zosuvy kategórie stabilizovaných zosuvov. Nachádzajú sa na svahu Ostrej hory, v bezpečnej vzdialenosti od existujúcej zástavby.

Riešenie odpadového hospodárstva

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Zber a likvidácia netriedeného komunálneho odpadu sa zabezpečuje na regionálnu skládku odpadu. Obec má zavedený triedený zber odpadu pre väčšinu komodít. Drobný stavebný odpad sa zabezpečuje zberom do veľkých kontajnerov. ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území drobné skládky, environmentálna záťaž nie je evidovaná.

Zberný dvor sa navrhuje umiestniť v rámci rozvojovej plochy č. 11, ktorá sa síce nachádza na okraji zastavaného územia, má však výhodnú polohu v blízkosti centra obce. V navrhovaných uliciach je potrebné rozmiestniť zberné nádoby na zber triedeného odpadu. Nakladanie s odpadmi na území obce musí byť v súlade s § 81 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ďalej v oblasti odpadového hospodárstva odporúčame:

- rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať
- zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a odstraňovanie prípadných nelegálnych skládok a smetísk

Návrh opatrení starostlivosti o životné prostredie

V oblasti starostlivosti o životné prostredie sa navrhujú špecifické opatrenia, rozdelené do viacerých kategórií. Spolu s navrhovanými opatreniami na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity viaceré z nich vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov, umiestnených po vrstevniciach
- optimalizácia agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, napr. orba po vrstevnici, zvýšiť podiel bezorbového obrábania pôdy, upraviť spôsob členenia pôdy na pôdne celky
- zostavovať oševné plány v súlade s danou potrebou ochrany pôdy tak, aby zvýšil podiel viacročných krmovín a znížil podiel tzv. silážnych plodín na ornej pôde
- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch
- zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk
- eliminácia nepriaznivých účinkov kontaktu vodných tokov s poľnohospodárskou pôdou a zastavaným územím obce založením nárazníkových pásov s funkčnými brehovými porastmi, trvalými trávnymi porastmi a sprievodnou drevinovou vegetáciou
- výsadba protieróznej a pôdoochranej drevinovej vegetácie na strmších svahoch
- stabilizácia (potenciálnych) svahových pohybov úpravou vodného režimu a výsadbou vegetácie
- dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)

Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva

- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov

- výsadba pásov alebo línií izolačnej zelene na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy
- revitalizácia a výsadba línií zelene (stromoradií a alejí) a vegetačných pásov pozdĺž účelových komunikácií, poľných ciest, na medziach
- netolerovať v území zaburinené plochy, ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilnenie ekologickej osvedy medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce
- vybudovať v celej obci splaškovú kanalizáciu s čistením odpadových vôd v ČOV
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia

Opatrenia na zachovanie a udržiavanie sídelskej vegetácie

- výsadba zelene z miestne pôvodných druhov drevín a zvyšovanie podielu prvkov zelene a prírodných prvkov v zastavanom území obce
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach
- úprava zelených pásov a predzáhradiek pozdĺž komunikácií v zastavanom území obce
- postupné nahradenie alergénnych drevín vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- postupné nahradenie kompozične a krajinársky nevhodných drevín v zastavanom území obce (najmä ihličnatých drevín) okrasnými listnatými drevinami

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V katastrálnom území obce Dolné Plachtince sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov, nie sú určené chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

V riešenom území si zvýšenú ochranu vyžadujú tieto plochy:

- plochy navrhované na biocentrá a biokoridory
- záplavové územie Plachtinského potoka a Burašovského potoka

2.16 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch

Navrhujú sa len zábery poľnohospodárskej pôdy. Zábery lesných pozemkov sa nepredpokladajú.

Poľnohospodárska pôda má na celkovej výmere katastrálneho územia dominantný podiel 69,6%. Z hľadiska pôdných typov je riešené územie značne diferencované, pričom zreteľne odráža formy reliéfu a geologického podkladu. Na nive Plachtinského potoka sa vyvinuli fluvizeme, na pahorkatine hnedozeme, v severnej vrchovinovej časti kambizeme.

Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu na poľnohospodárskej pôde poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- 05 – fluvizeme typické, ľahké v celom profile, vysýchavé
- 06 – fluvizeme typické, stredne ťažké
- 07 – fluvizeme typické, ťažké
- 48 – hnedozeme luvizemné na sprašových hlinách a polygénnych hlinách, často s prímiesou skeletu, stredne ťažké
- 49 - hnedozeme luvizemné na sprašových hlinách a polygénnych hlinách, ťažké

- 54 – hnedozeme erodované a regozeme na rôznych substrátoch na výrazných svahoch: 12 – 25°. Hnedozeme erodované prevládajú, stredne ťažké až ťažké
- 65 – kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 83 – kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12 – 25°, stredne ťažké až ťažké

Najkvalitnejšie pôdy v katastrálnom území Dolné Plachtince sú zaradené podľa BPEJ do 5. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Na poľnohospodárskej pôde sú vybudované hydromelioračné zariadenia typu odvodnení.

Zhodnotenie a zdôvodnenie stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Možnosti intenzifikácie existujúcej zástavby sú minimálne, bolo preto nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde.

Najkvalitnejšia pôda v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. sa sústreďuje v zastavanom území a jeho okolí, ktoré obklopuje zo všetkých strán. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné vyhnúť sa návrhu záberov tejto najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Podľa druhu pozemku ide pri navrhovaných záberoch zväčša o ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje aj v záhradách a na trvalých trávnych porastoch.

V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené kompaktné plochy, priamo nadväzujúce na zastavané územie obce, zvyškové plochy a prieluky v zastavanom území obce. Do zastavaného územia spadajú rozvojové plochy č. 1, 7, 8, 9, 10, 11 a všetky prieluky. Ostatné rozvojové plochy (č. 2, 3, 4, 5, 6, 12, 13) sú lokalizované mimo zastavaného územia obce.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciam nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú len na zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Pre účely verejnoprospešných stavieb sú rezervované rozvojové plochy č. 10 (športové ihrisko), 11 (zberný dvor), č. 12 (ČOV). Podľa stavu KN sa na nepoľnohospodárskej pôde nachádza celá rozvojová plocha č. 13, nedôjde tu preto k záberom poľnohospodárskej pôdy.

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch návrhových etáp výstavby podľa predpokladanej postupnosti výstavby. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Vo výhľadovej etape sa uvažuje s výstavbou rýchlostnej cesty R7, ktorej trasa ešte nie je stabilizovaná a nie je preto zahrnutá do bilancie záberov poľnohospodárskej pôdy.

Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch“. Vyhodnotenie záberov poľnohospodárskej pôdy je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov a v zmysle jeho vykonávacej vyhlášky č. 508/2004 Z. z. Tabuľka je spracovaná v súlade so vzorom tabuľky v prílohe č. 4 uvedenej vyhlášky.

Tab.: Prehľad o štruktúre poľnohospodárskej pôdy v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Číslo Lok.	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera PP			Užív. PP	Vybud. hydrom zariad.	Čas. etapa realiz.	Iná inform.	
				v ha	Z toho						
					Skupina BPEJ	výmera ha	z toho v ZÚO				
1	Dolné Plachtince	bývanie	1,9440	1,8125	0549003 /5.	1,8125	1,8125	FO	–	I.	v ZÚO
2	Dolné Plachtince	bývanie	1,3490	1,3490	0549003 /5. 0406002 /5.	1,1601 0,1889	0	FO	–	I.	
3	Dolné Plachtince	bývanie	0,8109	0,8109	0549003 /5.	0,8109	0	FO	–	II.	
4	Dolné Plachtince	bývanie (BD)	0,5426	0,5426	0406002 /5.	0,5426	0	FO	–	II.	
5	Dolné Plachtince	bývanie	4,8110	4,8110	0549403 /6.	4,8110	0	FO	–	I.	
6	Dolné Plachtince	bývanie	0,7759	0,7759	0549403 /6.	0,7759	0	FO	–	I.	
7	Dolné Plachtince	bývanie	1,9820	1,9820	0406002 /5. 0549403 /6. 0565442 /6.	0,2585 1,4862 0,2373	1,4784	FO	–	II.	časť v ZÚO
8	Dolné Plachtince	bývanie	0,6854	0,6854	0406002 /5.	0,6854	0,6854	FO	–	I.	v ZÚO
9	Dolné Plachtince	bývanie	1,1170	1,1170	0549003 /5.	1,1170	1,1170	FO	–	II.	v ZÚO
10	Dolné Plachtince	šport	0,6816	0,6816	0549003 /5. 0406002 /5.	0,3866 0,2950	0,3866 0,2950	FO	–	II.	v ZÚO, VPS
11	Dolné Plachtince	zberný dvor	0,0955	0,0955	0406002 /5.	0,0955	0,0955	FO	–	I.	v ZÚO, VPS
12	Dolné Plachtince	ČOV	0,1470	0,1470	0406002 /5.	0,1470	0	FO	–	II.	VPS
prie-luky	Dolné Plachtince	bývanie	1,0227	1,0227	0406002 /5. 0549003 /5.	0,9628 0,0599	0,9628 0,0599	FO	–	I.	v ZÚO
Spo-lu				15,8331							

Vysvetlivky:

VPS – verejnoprospešná stavba, ZÚO – zastavané územie obce

2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie nepredpokladá žiadne negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov, definujeme v záväznej časti tejto územnoplánovacej dokumentácie súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

V oblasti investícií do technickej infraštruktúry prispeje k udržaniu kvality vôd a ovzdušia návrh napojenia nových rozvojových plôch na verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, plynovod, ako aj výstavba splaškovej kanalizácie v celom zastavanom území obce, s čistením odpadových vôd.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie rôznych urbanistických funkcií. Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity, vrátane drobného chovu. Ich úlohou je prevencia potenciálnych negatívnych vplyvov na obytné územie.

Z hľadiska vplyvov na krajinu je v navrhovanom riešení posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie ekostabilizačných, hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych ekostabilizačných opatrení a návrhu prvkov ÚSES.

Pozitívny vplyv na vodné pomery budú mať navrhované vodozadržné opatrenia, ako aj špecifické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Viaceré z navrhovaných adaptačných opatrení prispievajú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia sú podrobne opísané v správe o hodnotení strategického dokumentu.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

V prípade naplnenia predpokladov mierneho prírastku obyvateľov obce dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Zvýšenie počtu obyvateľov tiež rozšíri trhový potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu. Tieto zmeny budú mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a postupný a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať komplexná revitalizácia centrálnej zóny obce, s úpravami a dotvorením verejných priestranstiev. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejnému priestoru.

Územno-technické dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhovaná výstavba v nových rozvojových plochách si vyžiada vybudovanie príslušnej technickej infraštruktúry – vodovodu pre zásobovanie pitnou vodou, splaškovej kanalizácie, strednotlakových rozvodov plynu, elektrických vedení a rozvodov, telekomunikačných rozvodov. V oblasti dopravnej infraštruktúry je nevyhnutné rozšíriť a rekonštruovať miestne komunikácie, dobudovať chodníky pre chodcov. Pre zabezpečenie dopravnej obsluhy nových rozvojových plôch je potrebné vybudovanie miestnych obslužných komunikácií a upokojených komunikácií.

Pri projektovaní stavieb je nutné zohľadňovať všeobecné technické požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v zmysle § 56 – 58 vyhlášky č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

3. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU – ZÁVÄZNÁ ČASŤ

Závazná časť obsahuje:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich, vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia plôch
- zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia
- zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability
- vymedzenie zastavaného územia obce
- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- zoznam verejnoprospešných stavieb a vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny
- určenie, na ktoré časti územia je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny
- schému záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Z grafickej časti je súčasťou záväznej časti výkres č. 2 „Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami“.

3.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, určenie prípustných, obmedzujúcich, vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia plôch

Zásady organizácie územia z hľadiska priestorového usporiadania

Z hľadiska priestorového usporiadania sú záväzné nasledovné zásady:

- novou výstavbou zachovať a podporiť kompaktný pôdorys obce
- rešpektovať limity prírodného charakteru (topografické pomery, vodné toky)
- vylúčiť novú výstavbu v zosuvných územiach

- zachovať pôvodné zastavovacie štruktúry a rešpektovať vidiecky charakter zástavby
- uskutočniť komplexnú revitalizáciu centrálnej zóny obce, s úpravami a dotvorením verejných priestranstiev
- vytvoriť verejné priestranstvá s atraktívnymi úpravami aj širšom v priestore okolo kostola
- vytvoriť kontinuálny uličný priestor zástavbou na voľných prielukách
- dodržať tvar striech rodinných domov vo vymedzenej centrálnej zóne obce: sedlové strechy, so sklonom od 35° do 50°
- konštrukcie oplotení pozemkov rodinných domov z uličnej strany vyššie ako 1,5 m môžu byť len priehľadné z dreva, z kovových prvkov alebo zo zelene
- novú výstavbu v rámci rozvojových plôch povoľovať v nadväznosti na existujúcu zástavbu tak, aby nedošlo k vytváraniu stavebných enkláv vzdialených od existujúcej zástavby
- dodržiavať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia
- pre rozvojovú plochu č. 5 je pred povoľovaním výstavby potrebné vypracovanie podrobnejšej urbanistickej štúdie
- rozšíriť zastavané územie podľa navrhovanej hranice zastavaného územia, vyznačenej v grafickej časti a definovanej v kap. 3.7 záväznej časti
- rezervovať koridory pre líniové stavby komunikácií a technickej infraštruktúry podľa zásad uvedených v kap. 3.3 a 3.4

Zásady organizácie územia z hľadiska funkčného využívania

Z hľadiska funkčného využívania sú záväzné nasledovné zásady:

- rozvoj územia orientovať hlavne na obytné funkcie
- nové plochy pre bývanie rovnomerne rozložiť do viacerých lokalít
- dôsledne priestorovo oddeľovať obytné funkcie a výrobné funkcie
- vo výrobnom území lokalizovať len výrobné prevádzky bez negatívnych vplyvov na životné prostredie
- rekreačné aktivity koncentrovať do existujúceho športového areálu s futbalovým ihriskom a okolo príľahlej vodnej plochy po ťažbe štrkopieskov
- rešpektovať ako nezastavateľné plochy navrhované plochy sídelnej verejnej zelene s oddychovou funkciou pri cintoríne
- umožniť extenzívne rekreačné aktivity v krajinnom prostredí (cykloturistika, pešia turistika)

- prípadný rozvoj agroturistiky smerovať do existujúceho výrobného územia hospodárskeho dvora
- koncentrovať zariadenia občianskeho vybavenia celoobecného významu do centrálnej zóny obce

Regulatívy priestorového usporiadania

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov priestorového usporiadania. Regulatívy sa vzťahujú na územie s predpokladom lokalizácie zástavby (nové rozvojové plochy) a plochy existujúcej zástavby. Pre usmernenie priestorového usporiadania zástavby sú definované nasledujúce regulatívy:

Maximálna výška zástavby

Regulatív určuje maximálny počet nadzemných podlaží. Maximálnu výšku zástavby je prípustné prekročiť o 1 ustúpené podlažie, o výšku šikmej strechy s max. 1 využitelným podkrovným podlažím. Regulatív sa nevzťahuje na technické vybavenie (stožiare vysieláčov a pod.) umiestňované mimo zastavaného územia.

- 1 nadzemné podlažie – v rekreačnom území R1, R2, V4
- 2 nadzemné podlažia – v obytnom území B1 a vo výrobnom území V1, V2, V3 (neplatí pre existujúce objekty presahujúce túto výšku)
- 3 nadzemné podlažia – len pre bytové domy v obytnom území B1

Maximálna intenzita využitia

Intenzita využitia je určená maximálnym percentom zastavanosti (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku alebo k skupine pozemkov x 100). Do zastavaných plôch sa nezapočítavajú spevnené manipulačné a dopravné plochy. Záväzný regulatív maximálneho percenta zastavanosti je stanovený pre zastavané územie obce a jeho navrhované rozšírenie. Regulatív minimálnej intenzity využitia plôch nie je stanovený.

- maximálne 50% – v obytnom území B1 – len pre radovú zástavbu
- maximálne 40% – vo výrobnom území V1
- maximálne 30% – v obytnom území B1, V2, V3, V4
- maximálne 15% – v rekreačnom území R1
- maximálne 5% – v rekreačnom území R2

Odstupové vzdialenosti medzi objektmi

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa vyhláškou č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou

schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú stanovené v § 6 tejto vyhlášky.

Regulatívy funkčného využitia územia

Územný plán obce v zmysle vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (§ 12, ods. 4, písm. n) stanovuje nasledovný súbor regulatívov funkčného využívania územia:

- priradenie k funkčnej územnej zóne (obytné / zmiešané / výrobné / rekreačné územie).
- prípustné funkčné využívanie – vymedzenie prevládajúceho funkčného využívania
- obmedzujúce funkčné využívanie – je prípustné len za stanovených podmienok, resp. obmedzení
- zakazujúce funkčné využívanie – pomenúva neprípustné funkcie s predpokladom nevhodného pôsobenia na okolité prostredie

Regulatívy sa vzťahujú na priestorové celky, ktoré sú v komplexnom výkrese vymedzené grafickou značkou príslušného plošného javu alebo javov.

Regulácia funkčného využitia pre obytné územie B1

Charakteristika:

- V obytnom území sa predpokladá zachovanie existujúcej zástavby prevažne rodinných domov, ako aj rekonštrukcia rodinných domov (vrátane rozširovania, nadstavieb). Sú tu prípustné prevádzky základnej občianskej vybavenosti a drobné remeselné prevádzky v rodinných domoch, prípadne aj v samostatných objektoch pri dodržaní limitu pre zastavanú plochu. Okrem vymedzených nových rozvojových plôch je výstavba nových objektov možná ako náhrada existujúcich objektov a na vyznačených voľných prielukách.

Vymedzenie územia:

- existujúca obytná zástavba v zastavanom území obce, voľné prieluky
- navrhované rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13
- v legende komplexného výkresu obytnému územiu B1 zodpovedajú grafické značky plošných javov:
 - plochy bývania
 - plochy bývania – návrh
 - plochy občianskeho vybavenia

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **obytné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- **bývanie v rodinných domoch**

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- základná občianska vybavenosť - miestneho významu (služby komerčné a sociálne, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie, administratíva, školstvo, zdravotníctvo, kultúra, cirkev) do 200 m² zastavanej plochy (neplatí pre existujúce prevádzky, ktoré túto výmeru presahujú)
- výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov – remeselné prevádzky do 200 m² zastavanej plochy
- ihriská a oddychové plochy – pre rezidentov
- bývanie v bytových domoch – len existujúce a v rozvojových plochách č. 1, 4, 8

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- živočíšna výroba (okrem drobného do 0,5 veľkej dobytčej jednotky v centrálnej zóne obce a do 1 veľkej dobytčej jednotky mimo centrálnej zóny obce)
- priemyselná výroba a sklady s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- občianska vybavenosť nadmiestneho významu s vysokými nárokmi na dopravnú obsluhu
- všetky ostatné druhy využívania, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie susedných pozemkov

Regulácia funkčného využitia pre rekreačné územie R1

Charakteristika:

- Rekreačná funkcia záhradkárskej a chatovej osady sa zachová v nezmenenom rozsahu bez ďalšieho rozširovania.

Vymedzenie územia:

- rekreačná záhradkárska a chatová osada v lokalite Háj a chatky v rozptyle
- v legende komplexného výkresu rekreačnému územiu R1 zodpovedá grafická značka plošných javov:
 - plochy športu a rekreácie

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- záhradky s hospodárskymi a rekreačnými stavbami so zastavanou plochou do 60 m²

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- ihriská – s výmerou do 300 m²

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie
- výroba akéhokoľvek druhu
- prechodné ubytovanie návštevníkov

Regulácia funkčného využitia pre rekreačné územie R2

Charakteristika:

- V obci sa vybuduje nový športový areál vo vhodnej polohe, pričom existujúci športový areál s futbalovým ihriskom sa podľa potreby môže zachovať

Vymedzenie územia:

- existujúci športový areál
- navrhovaná rozvojová plocha č. 10 (pre nový športový areál)
- v legende komplexného výkresu rekreačnému územiu R1 zodpovedá grafická značka plošných javov:
 - plochy športu a rekreácie
 - plochy športu a rekreácie – návrh

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **rekreačné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- šport a rekreácia - športové ihriská a zariadenia pre rekreáciu a šport

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- verejná a vyhradená zeleň, trávne porasty – na podporu oddychových a rekreačných funkcií
- občianska vybavenosť viazaná na objekty športu (služby, verejné stravovanie, kultúra)

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie

- výroba akéhokoľvek druhu

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie V1

Charakteristika:

- Výrobné územie V1 existujúcich hospodárskych dvorov poľnohospodárskej výroby sa zachováva bez predpokladu ďalšieho rozširovania

Vymedzenie územia:

- hospodársky dvor Agrodružstvo Príbelce na južnom okraji obce
- areál farmy Baránek
- areál ÚKSUP
- v legende komplexného výkresu výrobnému územiu V1 zodpovedá grafická značka plošných javov:
 - plochy výroby, skladov a technického vybavenia

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- poľnohospodárska výroba, vrátane živočíšnej výroby
- remeselná-výrobné prevádzky, výrobné služby (napr. stavebníctvo)
- sklady a logistické zariadenia miestneho významu

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia
- zariadenia zberu druhotných surovín bez negatívnych vplyvov na životné prostredie (kompostovisko, zberný dvor)
- agroturistika s prechodným ubytovaním návštevníkov do 5 lôžok
- administratívne budovy využívané výrobnými podnikmi a inými podnikateľskými subjektmi

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- bývanie (okrem ubytovania zamestnancov)
- šport a rekreácia
- priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie V2

Charakteristika:

- Výrobné územie V2 je určené pre nepoľnohospodársku výrobu a podnikateľské aktivity.

Vymedzenie územia:

- areál podniku IZOTREND (pri ceste do Horných Plachtiniec)
- v legende komplexného výkresu výrobnému územiu V2 zodpovedajú grafické značky plošných javov:
 - plochy výroby, skladov a technického vybavenia

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- remeselno-výrobné prevádzky, výrobné služby
- sklady a logistické zariadenia miestneho významu

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- živočíšna výroba
- bývanie
- šport a rekreácia

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie V3

Charakteristika:

- Výrobné územie V3 je určené pre dopravné zariadenia pre cestu I/75 a súvisiace podnikateľské aktivity.

Vymedzenie územia:

- dopravné zariadenia pri ceste I/75 v smere do Veľkého Krtíša
- v legende komplexného výkresu výrobnému územiu V3 zodpovedajú grafické značky plošných javov:
 - dopravné plochy
 - plochy výroby, skladov a technického vybavenia - návrh

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- dopravné vybavenie nadmiestneho významu (vrátane plôch a zariadení statickej dopravy, čerpacej stanice pohonných hmôt, autoumyvárne, dopravného ihriska)
- remeselno-výrobné prevádzky, výrobné služby
- sklady a logistické zariadenia miestneho významu

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- základná občianska vybavenosť - pre motoristov (služby komerčné, maloobchod, verejné stravovanie, prechodné ubytovanie)

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- živočíšna výroba
- bývanie
- šport a rekreácia

Regulácia funkčného využitia pre výrobné územie V4

Charakteristika:

- Výrobné územie V4 je určené pre technické vybavenie.

Vymedzenie územia:

- existujúce plochy fotovoltaiických elektrární
- navrhovaná rozvojová plocha č. 11 (pre zberný dvor)
- navrhovaná rozvojová plocha č. 12 (pre čistiareň odpadových vôd)
- v legende komplexného výkresu výrobnému územiu V3 zodpovedajú grafické značky plošných javov:
 - plochy výroby, skladov a technického vybavenia
 - plochy výroby, skladov a technického vybavenia – návrh

Priradenie k funkčnej územnej zóne:

- **výrobné územie**

Prípustné funkčné využívanie:

- technické vybavenie – pre čistenie odpadových vôd, pre výrobu elektrickej energie, pre triedenie odpadu

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- bývanie

- šport a rekreácia
- výroba akéhokoľvek druhu

Regulácia funkčného využitia pre zeleň v sídle Z1

Charakteristika:

- Zeleň v sídle nadväzuje na obytné územie. Tvorí ju verejná a vyhradená zeleň, ako aj súkromná zeleň záhrad. Je nevyhnutná pre zabezpečenie kvality životného prostredia, ako aj ekologickej stability územia.

Vymedzenie územia:

- existujúci cintorín
- verejná zeleň
- navrhovaná verejná zeleň v ochrannom pásme cintorína
- súkromná zeleň záhrad
- v legende komplexného výkresu zeleni v sídle Z1 zodpovedajú grafické značky plošných javov:
 - plochy vyhradenej zelene (cintorín)
 - plochy verejnej zelene
 - plochy verejnej zelene - návrh
 - plochy záhrad

Prípustné funkčné využívanie:

- záhrady, vrátane hospodárskych objektov
- verejná zeleň

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- ihriská a oddychové plochy – pre rezidentov, v rámci plôch verejnej zelene
- cintorín, vrátane objektov pohrebných a súvisiacich služieb – len na vymedzených plochách
- príslušné verejné dopravné vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- všetky ostatné druhy využívania

Regulácia funkčného využitia pre voľnú krajinu K1

Charakteristika:

- Územie voľnej krajiny K1 je zalesnené a využívané pre účely lesného hospodárstva. Plní dôležité funkcie v rámci územného systému ekologickej stability. Socioekonomické aktivity sú prípustné len v minimálnom rozsahu.

Vymedzenie územia:

- Ide o lesnú krajinu - plochy lesných porastov, ktoré sa nachádzajú hlavne vo vrchovine, v najvyššie položenej severnej časti katastrálneho územia; ostrovčekovite aj v ostatných častiach katastrálneho územia
- v legende komplexného výkresu voľnej krajiny K1 zodpovedá grafická značka plošných javov:
 - plochy lesných porastov
 - plochy lesných porastov - návrh

Prípustné funkčné využívanie:

- lesné porasty

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- lesné cesty – pre lesohospodárske činnosti
- menšie hospodárske objekty pre účely lesného hospodárstva – senníky, horáreň, posedy a pod.
- doplnkové vybavenie cyklistických trás a peších turistických trás – prístrešky, odpočívadlá, rozhľadne, atď.

Zakazujúce funkčné využívanie (nepripustné):

- výstavba akýchkoľvek iných trvalých stavieb
- ťažba nerastných surovín

Regulácia funkčného využitia pre voľnú krajinu K2

Charakteristika:

- Územie voľnej krajiny K2 je poľnohospodársky intenzívne využívané. Je naďalej vhodné na poľnohospodárske využitie, bez lokalizácie novej zástavby. Pre zvýšenie ekologickej stability sú potrebné ekostabilizačné opatrenia a dobudovanie prvkov MÚSES.

Vymedzenie územia:

- Ide prevažne o oráčninovú pahorkatinovú krajinu, významnú časť priestorového celku však zaberajú aj trvalé kultúry (vinice a ovocné sady).

- v legende komplexného výkresu voľnej krajine K2 zodpovedajú grafické značky plošných javov:
 - plochy ornej pôdy
 - plochy trvalých kultúr (sady, vinice)
 - plochy trvalých trávnych porastov
 - plochy nelesnej drevinovej vegetácie

Prípustné funkčné využívanie:

- orná pôda
- trvalé kultúry
- trvalé trávne porasty
- nelesná drevinová vegetácia

Obmedzujúce funkčné využívanie (prípustné s obmedzením):

- príslušné verejné dopravné a technické vybavenie v nevyhnutnom rozsahu (napr. poľné cesty, poľné hnojiská, kompostovisko atď.)
- objekty pre pastevný chov hospodárskych zvierat - so zastavanou plochou do 200 m²
- doplnkové vybavenie cyklistických trás a peších turistických trás – prístrešky, odpočívadlá, rozhľadne atď.

Zakazujúce funkčné využívanie (neprípustné):

- výstavba akýchkoľvek iných trvalých stavieb
- ťažba nerastných surovín

3.2 Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia územia

Stanovujú sa záväzné zásady pre umiestňovanie občianskej vybavenosti:

- zariadenia dennej potreby umiestňovať v primeranej pešej dostupnosti v záujme vytvárania podmienok pre základnú obsluhu všetkých obyvateľov
- nové prevádzky obchodu a služieb celoobecného významu pre obyvateľstvo situovať primárne v rámci vymedzenej centrálnej zóny obce
- usmerňovať rozvoj služieb (najmä v skupine výrobných služieb) v obytnom území tak, aby nedochádzalo k negatívnemu pôsobeniu na kvalitu obytného prostredia
- uskutočniť rekonštrukciu a modernizáciu verejných budov

- budovu bývalej školy rezervovať občiansku vybavenosť

3.3 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia

Z hľadiska umiestnenia verejného dopravného vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- rešpektovať existujúce koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry – cestu I. triedy, cesty III. triedy
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 14(13,5)/60 a vo funkčnej triede B1 a v kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia
- rezervovať výhľadové koridory pre rýchlostnú cestu R7 (variantné trasy zasahujúce do k.ú. Dolné Plachtince)
- doplnenie komunikačného systému obce o miestne komunikácie pre dopravnú obsluhu navrhovaných rozvojových plôch
- vybudovať, resp. dobudovať parkoviská pri bytových domoch a zariadeniach občianskej vybavenosti
- dobudovať chodníky pre chodcov pozdĺž celého prieťahu cesty I. triedy zastavaným územím obce
- vybudovať chodníky pozdĺž navrhovaných miestnych komunikácií funkčnej triedy C3
- vybudovať cyklistickú trasu Dolné Plachtince – Veľký Krtíš
- ku každej obytnej a rekreačnej stavbe musí byť zabezpečený riadny prístup, ktorý žiadnym spôsobom nepoškodzuje a neohrozuje cudzí majetok

3.4 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia

Z hľadiska umiestnenia verejného technického vybavenia je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- rešpektovať koridory existujúcich zariadení, rozvodných a prívodných potrubí verejného vodovodu
- riešiť zásobovanie pitnou vodou z verejného vodovodu v súlade s urbanistickou koncepciou – rozšíriť vodovodnú sieť o rozvody v navrhovaných nových uliciach
- nové vodovodné potrubia v maximálnej miere zokruhovať s existujúcimi potrubiami a umiestňovať ich do verejných priestranstiev
- uskutočniť rekonštrukciu vodovodného systému
- vybudovať v celej obci splaškovú kanalizáciu s čistením odpadových vôd
- situovať poniže zastavaného územia obce čistiareň odpadových vôd s kapacitou pre obce Horné Plachtince, Stredné Plachtince, Dolné Plachtince
- trasy kanalizácií a zariadenia na nich umiestňovať do verejných priestranstiev
- do vybudovania splaškovej kanalizácie vybudovať žumpy a zdržané odpadové vody vyvážať na zneškodnenie do zmluvnej čistiarne odpadových vôd
- do vybudovania splaškovej kanalizácie vybudovať žumpy a zdržané odpadové vody vyvážať na zneškodnenie do zmluvnej ČOV
- realizovať protipovodňové opatrenia na pravom brehu Plachtinského potoka
- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z., zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“
- prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“
- rešpektovať existujúce hydromelioračné zariadenia – odvodnenia
- rešpektovať koridory existujúcich vedení elektrickej energie, okrem koridorov navrhovaných na preloženie
- v zastavanom území realizovať rozvodné elektrické siete káblovými vedeniami v zemi
- v zastavanom území realizovať rozvodné elektrické siete a telekomunikačné siete káblovými vedeniami v zemi
- transformačné stanice v zastavanom území budovať s vnútorným vyhotovením (kioskové alebo murované) s výkonom do 630 kVA
- rešpektovať koridory existujúcich plynovodov
- plynofikovanie nových lokalít uskutočňovať predĺžením, alebo vysadením nových odbočiek plynovodov
- rešpektovať existujúce potrubie ropovodu
- rešpektovať trasy telekomunikačných káblov a zariadenia telekomunikačnej infraštruktúry

- vysielacie telekomunikačné zariadenia (s výnimkou WiFi vysieláčov) neumiestňovať v zastavanom území ani v jeho navrhovanom rozšírení
- trasy nových a rekonštruovaných rozvodov miestnej telekomunikačnej siete realizovať zemným vedením
- v existujúcej zástavbe, ako aj v objektoch v nových rozvojových plochách vytvoriť jednoduché úkryty budované svojpomocne v zmysle vyhlášky č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov
- ukrytie zabezpečiť podľa plánu ukrytia obce na základe osobného a vecného plnenia podľa určovacieho listu počas vyhlásenej mimoriadnej situácie alebo v čase vojny a vojnového stavu

3.5 Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt

Z hľadiska zachovania kultúrnohistorických hodnôt je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- zachovať a chrániť nehnuteľnú národnú kultúrnu pamiatku - ľudový dom (č. ÚZPF 1 681/1) – trojpriestorový objekt, na parc. č. 422, súp. č. 46.
- zachovať a obnoviť ďalšie objekty so zachovanými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry
- zachovať priehľady na kostol ako historickú dominantu obce
- rešpektovať evidované archeologické lokality v polohách Horná lúka / Panské lúky, Studničný potok, Hájnický kameň, Hradziarsky mlyn, kostol sv. Martina
- z hľadiska ochrany archeologických nálezov a nálezísk dodržiavať nasledovné požiadavky:
 - pri zemných prácach na celom katastrálnom území obce postupovať v zmysle platnej legislatívy na úseku ochrany pamiatkového fondu a vyžiadať si ku realizácii každej pripravovanej stavebnej činnosti vyjadrenie Krajského pamiatkového úradu Banská Bystrica, ktorý bude posudzovať každý projekt jednotlivo z hľadiska prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum
 - podľa § 36, ods. 2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku podľa § 41, ods. 1 je vlastníkom, správcou alebo stavebníkom povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad.

- podľa § 36 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je archeologickým náleziskom podľa § 41, ods. 1, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov

3.6 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability

Zásady ochrany a využívania prírodných zdrojov

Z hľadiska ochrany a využívania prírodných zdrojov je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- rešpektovať zámer plánovanej chránenej krajinej oblasti Krupinská planina

Zásady vytvárania územného systému ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle návrhu systému ekologickej stability je nutné rešpektovať / dobudovať navrhované prvky ÚSES, tak aby plnili požadované funkcie biocentra, biokoridoru alebo interakčného prvku:

- biocentrum regionálneho významu RBc 10/8 Ostrý vrch - Dubový vrch – Čierťaž
- biocentrá miestneho významu MBc1 Nad studňou, MBc2 Dolná vrbina, MBc3 Pri ihrisku, MBc4 Zrúbanina
- biokoridor regionálneho významu RBk 10/15 Plachtinský potok
- biokoridory miestneho významu MBk1 Burašovský potok, MBk2 Dlhý potok, MBk3 Pod Zrúbaninou, MBk4 Zrúbanina – Ostrý vrch
- interakčné prvky plošného a líniového charakteru: remízky, zeleň na stržiach a v erózných ryhách, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde, tradičné vinohrady na svahoch Ostrého vrchu, lesné porasty v kontakte s potenciálnymi biocentrami, okrem plôch biocentier

Zásady starostlivosti o životné prostredie a vytvárania a udržiavania ekologickej stability

Z hľadiska starostlivosti o životné prostredie a vytvárania a udržiavania ekologickej stability je potrebné dodržiavať nasledovné zásady:

- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zachovať a vytvoriť nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov (mimo zastavaného územia obce)
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s §7b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 24/2003 Z.z.
- realizovať hydrotechnické opatrenia na horných úsekoch tokov na zachytávanie a retenciu privalových vôd, napr. poldre, hrádzky
- renaturalizovať skanalizované vodné toky
- renaturalizovať pôvodné / degradované mokrade
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES
- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov, umiestnených po vrstevniciach
- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch
- revitalizácia a výsadba línii zelene (stromoradiá a alejí) a vegetačných pásov pozdĺž účelových komunikácií, poľných ciest, na medziach
- výsadba zelene z miestne pôvodných druhov drevín a zvyšovanie podielu prvkov zelene a prírodných prvkov v zastavanom území obce
- výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov a hospodárskych dvorov
- výsadba pásov alebo línii izolačnej zelene na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a odstraňovanie prípadných nelegálnych skládok a smetísk
- vybudovať zariadenie na zber separovaného odpadu (zberný dvor)
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti

o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia

3.7 Vymedzenie zastavaného územia obce

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Dolné Plachtince zastavané územie obce tak, že bude zahŕňať:

- existujúce zastavané územie vymedzené hranicou zastavaného územia obce k 1.1.1990
- existujúca zástavba situovaná v súčasnosti mimo zastavaného územia obce (hospodársky dvor PD, bytové domy atď.)
- nové rozvojové plochy č. 2, 3, 4, 5, 6, 7-časť

3.8 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať:

- cestné ochranné pásma mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce (v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.):
- ochranné pásmo výhľadovo plánovanej rýchlostnej cesty – v šírke 100 m (od osi vozovky príslušného jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia)
- ochranné pásmo cesty I. triedy – v šírke 20 m (od osi vozovky)
- ochranné pásmo cesty III. triedy – v šírke 20 m (od osi vozovky)

Z hľadiska ochrany trás (nadradeného) technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:

- 110 kV – 15 m
- 22 kV – 10 m (pre vodiče bez izolácie)
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásmo elektrickej stanice (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov):
 - vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (v zmysle § 79 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)
- bezpečnostné pásmo plynovodu (v zmysle § 80 zákona zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 200 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm
 - 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm
 - 50 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm
 - 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm

- 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch
- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete (v zmysle zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov)
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie (v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov):
 - 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia do 500 mm vrátane)
- ochranné pásmo potrubia ropovodu (v zmysle § 86 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené zvislými plochami vedenými vo vodorovnej vzdialenosti 300 m po oboch stranách od osi potrubia

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo cintorína – 50 m (v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve)
- ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)
- ochranné pásmo navrhovanej čistiarne odpadových vôd (podľa STN 756401, STN 756402) – 100 m od stredu čistiarne odpadových vôd po okraj súvislej bytovej výstavby
- ochranné pásmo tokov v zmysle STN 75 2102, ktoré dosahuje pri šírke toku medzi brehovými čiarami do 10 m šírku 4 m od brehovej čiary; v tomto ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Rešpektovať ustanovenia § 49 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, umožňujúcom správcovi vodných tokov a vodných stavieb pri výkone ich správy užívať pobrežné pozemky, ktorými sú vodohospodársky významnom toku (Plachtinský potok) pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch pozemky do 5 m od brehovej čiary, pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. Zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.

3.9 Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny

V zmysle § 108 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a nálezov Ústavného súdu SR č. 217/2002 Z.z. územný plán obce vymedzuje verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a stavby za účelom zabezpečenia verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

Verejný záujem na vyvlastnení pre tieto účely sa musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní. Za stavby podľa odseku 2 písm. a) sa považujú stavby určené na verejnoprospešné služby a pre verejné technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia, ktoré vymedzil a schválil schvaľujúci orgán v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie (§108 ods. 3 stavebného zákona).

Územný plán obce Dolné Plachtince vymedzuje plochy, resp. koridory pre verejnoprospešné stavby v rozsahu zoznamu verejnoprospešných stavieb podľa kap. 3.10 tejto dokumentácie. Verejnoprospešné stavby a plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb sú zakreslené v „komplexnom výkrese priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami“. Ako verejnoprospešné stavby sú definované dopravné líniové stavby miestneho významu, plochy a koridory pre distribučné energetické a vodohospodárske zariadenia, plochy pre umiestnenie zariadení športu, odpadového hospodárstva, vyhradenej zelene.

Predpokladá sa, že k deleniu a sceľovaniu pozemkov dôjde na všetkých plochách vymedzených ako rozvojové plochy. Nakoľko územný plán obce Dolné Plachtince nie je riešený s podrobnosťou územného plánu zóny, nie sú definované parcely, ktorých sa proces delenia a sceľovania bude dotýkať.

Územný plán obce Dolné Plachtince nevymedzuje plochy a objekty na asanácie. Ich vymedzenie je potrebné vykonať v prípade kolízie s navrhovanými verejnoprospešnými stavbami na základe podrobnejšej dokumentácie.

3.10 Zoznam verejnoprospešných stavieb

Územný plán obce Dolné Plachtince určuje zoznam verejnoprospešných stavieb v nasledovnom rozsahu a s označeniami:

- [1] rekonštrukcia a rozšírenie cesty I. triedy č. I/75
- [2] rekonštrukcia a rozšírenie ciest III. triedy

- [3] miestne obslužné komunikácie, vrátane inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií) – pre dopravnú obsluhu navrhovaných rozvojových plôch
- [4] rekonštrukcia a rozšírenie miestnych komunikácií, vrátane inžinierskych sietí (splašková kanalizácia, rozvody vody, elektrickej energie NN, telekomunikácií)
- [5] odstavné plochy – parkovisko pri navrhovanom športovom areáli
- [6] dobudovanie chodníkov pre chodcov pozdĺž cesty I/75
- [7] cyklotrasa Dolné Plachtince – Veľký Krtíš
- [8] výstavba nových transformačných staníc, vrátane prívodných vedení
- [9] zberný dvor
- [10] čistiareň odpadových vôd
- [11] protipovodňové úpravy na vodných tokoch
- [12] verejná parková zeleň na oddychové aktivity

3.11 Vymedzenie častí obce pre podrobnejšie riešenie v územnom pláne zóny

V zmysle § 11 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov môže územný plán obce vymedziť plochy, pre ktoré bude nutné obstaráť dokumentáciu nižšieho stupňa (územný plán zóny).

Územný plán obce Dolné Plachtince nevymedzuje žiadnu časť obce pre podrobnejšie riešenie v územnom pláne zóny.

3.12 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb je súčasťou „komplexného výkresu priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami“.

Všetky položky predstavujú záväznú časť riešenia. Verejnoprospešné stavby sú vyznačené v zmysle ich definície v kapitolách č. 3.9 a 3.10.

4. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

4.1 Zoznam východiskových podkladov

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoismenu/geof/atlas_st_sv
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 v platnom znení
- Oficiálna stránka obce Dolné Plachtince www.dolneplachtince.sk
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Prieskumy a rozboru na územný plán obce Dolné Plachtince, 2017
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023
- Program rozvoja mikroregiónu Východný Hont na roky 2014 – 2020
- Regionálna integrovaná územná stratégia (RIÚS)
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Veľký Krtíš, SAŽP Banská Bystrica, 1994
- Rozvoj cyklistickej dopravy na území BBSK
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, 2014
- Územný plán mesta Modrý Kameň, 2008, v znení zmien a doplnkov
- Územný plán sídelného útvaru Plachtince, 1988
- Územný plán mesta Veľký Krtíš, 2007, v znení zmien a doplnkov
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov